

2009 balandžio 28

ISSN 1392-6098

Nr. 8 / 320

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI	
URBI ET ORBI 2009 M. VELYKŲ PROGA	2
PAMOKSLAS PER KRIZMOS ŠV. MIŠIAS ŠV. PETRO KATEDROJE	3
PAMOKSLAS PER PASKUTINĖS VAKARIENĖS ŠV. MIŠIAS LATERANO BAZILIKOJE	5
PAMOKSLAS PER VELYKNAKČIO ŠV. MIŠIAS ŠV. PETRO KATEDROJE	7
PAMOKSLAS PER VELYKŲ SEKMADIENIO ŠV. MIŠIAS	9

Lietuvos Vyskupų Konferencija

GANYTOJŲ LAIŠKAS MININT MALDOS UŽ PAŠAUKIMUS SEKMADIENĮ	10
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Didysis Velykų tridienis	11
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	16
Evangelizacijos tūkstantmečiui skirta konferencija	17
Atsinaujinimo diena Kaune	18
Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės gimimo 100-ųjų metinių minėjimas	19

Homilijos

MEILĖS ĮSAKYMAS	
VI Velykų sekmadienis (B)	21
„NUSILEIDO“ IR „PAKILO“	
Kristaus Žengimas į dangų (Šeštinės) (B)	22

Bažnyčia pasaulyje

Didysis tridienis Vatikane	23
Vatikanas dalyvavo Jungtinių Tautų antirasizmo konferencijoje	23
Benedikto XVI sukaktis	24

Benediktas XVI

URBI ET ORBI

2009 m. Velykos

Brangūs broliai ir seserys Romoje ir visame pasaulyje!

Savo velykinius linkėjimus nuoširdžiai norėčiau išreikšti šventojo Augustino žodžiais: „*Resurrectio Domini, spes nostra* – Viešpaties prisikėlimas yra mūsų viltis“ (Augustinas. *Sermo* 261, 1). Šiuo tvirtinimu didysis vyskupas savo tikintiesiems paaiškino, kad Jėzus prisikėlė, idant mes, nors ir turime mirti, nepultume į neviltį manydami, jog mirtimi gyvenimas galutinai baigiasi; Kristus prisikėlė, kad dovanotų mums viltį (plg. ten pat).

Iš tiesų vienas labiausiai žmogui nerimą keliančių klausimų yra štai toks: kas bus po mirties? Šiandienė iškilmė leidžia mums į šią mįslę atsakyti: paskutinis žodis tenka ne mirčiai, nes galiausiai pergalę šventčia gyvenimas. Ir ši mūsų tikrybė pagrįsta ne tiesiog žmogiškaisiais samprotavimais, bet istorine tikėjimo duotybe: Jėzus Kristus, kuris buvo nukryžiuotas ir palaidotas, prisikėlė su pašlovintu kūnu. Jėzus prisikėlė, kad ir mes, į Jį tikėdami, galėtume turėti amžinąjį gyvenimą. Šito skelbimas yra Evangelijos žinios šerdis. Tai pabrėžtinai tvirtina šventasis Paulius: „O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas.“ Ir priduria: „Ir jei vien dėl šio gyvenimo dėjome savo viltis į Kristų, tai mes labiausiai apgailėtini iš visų žmonių“ (1 Kor 15, 14.19). Auštant Velykų rytui pasaulyje prasidėjo naujas vilties pavasaris; su šia diena jau prasidėjo mūsų prisikėlimas, nes Velykos žymi ne tam tikrą istorijos momentą, bet yra naujo būvio pradžia: Jėzus prisikėlė ne tam, kad jo atminimas liktų gyvas mokinių širdyse, bet kad pats mumyse gyventų ir mes jame jau dabar galėtume ragauti amžinojo gyvenimo džiaugsmo.

Todėl prisikėlimas yra ne teorija, bet istorinė tikrovė, kurią Žmogus Jėzus Kristus apreiškė per savo *paschą*, perėjimą, atvėrusį tarp žemės ir dangaus „naują kelią“ (plg. *Žyd* 10, 20). Tai ne mitas ir ne sapnas, ne regėjimas ir ne utopija, ne pasaka, bet vienatinis ir nepakartojamas įvykis: Jėzus iš Nazareto, Marijos sūnus, penktadienį saulei leidžiantis nuimtas nuo kryžiaus ir palaidotas, pergalingai prisikėlė iš kapo. Auštant pirmajai dienai po šabo Petras ir Jonas tikrai rado kapą tuščią. Marija Magdalena ir kitos moterys sutiko prisikėlusį Jėzų; laužiantį duoną jį atpažino ir abu mokiniai iš Emauso; vakare Prisikėlusysis pasirodė apaštalams Vakarienes menėje, po to daugybei kitų mokinių Galilėjoje.

Viešpaties prisikėlimo skelbimas neša šviesą į pasaulio, kuriame gyvename, tamsiąsias zonas. Pirmiausia galvoje turiu materializmą ir nihilizmą, pasaulėžiūrą, neįstengiančią pažvelgti toliau to, ką įmanu eksperimentiškai konstatuoti, ir beviltiškai pasiduodančią niekio, kuris turėtų būti galutinis žmogiškosios egzistencijos taškas, jausenai. Iš tiesų: jei Kristus nebūtų prisikėlęs, tai „nebūtis“ neišvengiamai paimtų viršų. Kristų ir prisikėlimą pašalinus, žmogus tikrai neturėtų išeities, o kiekviena viltis virstų iliuzija. Tačiau kaip tik šiandien galingai skamba žinia apie Viešpaties prisikėlimą, ji atsako į nuolat skeptikų keliamą klausimą, taip perteikiamą Koheleto knygoje: „Ar yra dalykas, apie kurį būtų galima pasakyti: *Žiūrėk, tai šis tas nauja?*“ (plg. *Koh* 1, 10). Taip, atsakome mes: Velykų rytą visa tapo nauja. „*Mors et vita duello conflixere mirando: dux vitae mortuus regnat vivus* – Mirtis ir gyvybė nuostabiai kovės – mirtį nugalėjęs viešpatauja gyvybės Valdovas.“ Būtent tai ir yra nauja! Naujybė, perkeičianti gyvenimą to, kuris ją priima, kaip nutiko šventiesiems, pavyzdžiui, šventajam Pauliui.

Pauliaus metais turėjome nemažai progų apmąstyti didžiojo apaštalo patyrimą. Saulius Tarsietis, aršus krikščionių persekiotojas, kelyje į Damaską sutiko prisikėlusį Kristų ir buvo jo „pagautas“. Pauliui atsitiko tai, apie ką jis vėliau rašė Korinto krikščionims: „Taigi kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas buvo sena – praėjo, štai atsirado nauja“ (2 Kor 5, 17). Žvelkime į šį didį misionierių, savo karštu ir drąsiu apaštalavimu nuėsusį Evangeliją daugybei tuometinio pasaulio tautų. Jo mokymas ir pavyzdys teskatina mus ieškoti Viešpaties Jėzaus, teakina juo pasitikėti, nes žmoniją apnuodyti linkusi niekio jausena yra nugalėta prisikėlimo skleidžiamos šviesos ir vilties. Dabar išsipildė ir tikrove tapo psalmės žodžiai: „Juk tau pati tamsa nėra tamsi ir naktis šviečia kaip diena“ (Ps 139, 12). Visa gaubia nebe niekis, bet meilės kupina Dievo artuma. Išlaisvinta yra net pati mirties karalystė, nes, Dvasios dvelkimo nešamas, gyvybės Žodis pasiekė ir Šeolą (plg. 8 eil.).

Nors ir tiesa, kad mirtis nebeturi galios žmogui ir pasauliui, vis dėlto jos buvusio viešpatavimo ženklų tebelieka daug, pernelyg daug. Net jei Kristus savo Pascha išrovė blogio šaknis, jam vis dėlto dar reikia vyrų ir moterų, visada ir visur padedančių įtvirtinti jo pergalę savo ginklais – teisingumo ir tiesos, gailėstinumo, atleidimo ir meilės ginklais. Būtent tokią žinią savo nesenos apaštališkosios kelionės į Kamerūną ir Angolą metu norėjau perteikti visam Afrikos žemynui, sutikusiam mane su dideliu entuziazmu ir pasirengimu klausytis. Afrika ištis nepaprastai kenčia dėl žiaurių ir nesibaigiančių – dažnai užmirštų – konfliktų, draskančių ir kraujuje skandinančių jos tautas, ir dėl to, kad vis daugiau jos sūnų bei dukterų tampa bado,

skurdo ir ligų aukomis. Tą pačią žinią pabrėžtinai pakartosiu Šventojoje Žemėje, kurią savo džiaugsmui aplankysiu po kelių savaitių. Sunkus, bet būtinas susitakymas, kuris yra visų saugumo bei taikaus sugyvenimo paženklintos ateities prielaida, gali tapti tikrove tik iš naujo atkakliai bei nuoširdžiai stengiantis sureguliuoti izraeliečių ir palestiniečių konfliktą. Iš Šventosios Žemės žvilgsnis toliau krypta į kaimynines šalis, Vidurio Rytus, į visą pasaulį. Šiais laikais, kai stinga maisto produktų, kai vyrauja finansinė sumaištis, kai slegia senos ir naujos skurdo formos, nerimą kelia klimato kaita, kai smurtas ir vargas verčia daugybę žmonių palikti tėvynę ir ieškoti saugesnių išgyvenimo galimybių, kai vis labiau graso terorizmas, vis labiau bijoma neaiškios ateities, neatidėliotinai būtina iš naujo atverti viltį įkvėpti išgalinčias perspektyvas. Niekas neturėtų nusišalinti nuo šios taikios kovos, prasidėjusios su Kristaus Pascha. Kartoju, jis ieško vyrų ir moterų, padedančių jam įtvirtinti jo pergalę kovojant tais pačiais teisingumo ir tiesos, gailestingumo, atleidimo ir meilės ginklais.

Resurrectio Domini, spes nostra! Kristaus prisikėlimas yra mūsų viltis! Šitai šiandien džiugiai skelbia Bažnyčia: ji skelbia viltį, kurią Dievas sutvirtino ir padarė nenugalimą prikeldamas iš mirties Jėzų Kristų; ji skleidžia viltį, kurią nešioja širdyje ir kuria trokšta pasidalyti su visais ir visur, ypač ten, kur krikščionys persekiojami dėl savo tikėjimo bei pastangų siekti teisingumo ir taikos; ji šaukiasi vilties, išgalinčios padrašinti daryti gera net – ir pirmiausia – tada, kai šitai reikalauja aukos. Šiandien Bažnyčia švenčia dieną, kurią „Viešpats laimingą padarė“ ir kviečia džiaugtis. Šiandien Bažnyčia meldžia Mariją, Vilties Žvaigždę, vesti žmoniją į saugų išganymo uostą, į Kristaus Širdį. Jis yra Velykų auka, Avinėlis, „kuris atpirko pasaulį“, Nekaltasis, „sutaikęs mus su Tėvu“. Jam, pergalingam Karaliui, jam, nukryžiuotam ir prisikėlusiam, kupini džiaugsmo šaukiame: *Aleliuja!*

Pamokslas per Krizmos šv. Mišias Šv. Petro katedroje

2009 m. balandžio 9 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Vakarą prieš savo kančią Viešpats Paskutinės vakariinės menėje meldėsi už apie jį susibūrusius mokinius, sykiu kreipdamas žvilgsnį į visų amžių mokinių bendruomenę, visus, „kurie per jų žodį mane įtikės“ (Jn 17, 20). Melddamasis už visų amžių mokinius, jis prieš akis taip pat turėjo mus ir už mus meldėsi. Pasiklausykime, ko jis

prašo Dvylikai ir mums, čia susirinkusiems: „Pašventink juos tiesa! Tavo žodis yra tiesa. Kaip tu esi mane atsiuntęs į pasaulį, taip ir aš juos pasiunčiau į pasaulį. Dėl jų aš pašventinu save, kad ir jie būtų pašventinti tiesa“ (17, 17 ir t.). Viešpats meldžia mus pašventinti, pašventinti tiesa. Ir siunčia mus tęsti savo paties misijos. Tačiau šioje maldoje yra žodžių, kurie verčia suklusti, atrodo mums nesuprantami. Jėzus sako: „Dėl jų aš pašventinu save.“ Ką tai reiškia? Argi Jėzus savaime nėra „Dievo Šventasis“, koks buvo Petro išpažintas kritinę valandą Kafarnaume (Jn 6, 69)? Kaip jis dabar gali save patį pašvęsti, pašventinti?

Norėdami tai suprasti, pirma turime išsiaiškinti, kas Biblijoje norima pasakyti žodžiais „šventasis“ ir „pašventinti, pašvęsti“. Žodžiu „šventasis“ pirmiausia nusakoma paties Dievo prigimtis, jo ypatingas, dieviškasis, būties būdas, būdingas tik jam vienam. Jis vienintelis yra tikras ir autentiškas Šventasis pirmine šio žodžio prasme. Visas kitas šventumas kyla iš jo, yra dalyvavimas jo būtyje. Jis yra gryniausia šviesa, tiesa ir gėris be jokios dėmės. Todėl ką nors pašvęsti reiškia paskirti kokį nors dalyką ar asmenį Dievui, išskirti tai iš to, kas mūsų, srities ir perkelti į jo aplinką, kad tai priklausytų nebe pasauliui, tam, kas yra mūsų, bet išskirtinai Dievui. Tad pašventimas yra išėmimas iš pasaulio ir perdavimas gyvajam Dievui. Dalykas ar asmuo nebepriklauso mums, sau pačiam, bet pardinamas į Dievą. Tačiau kokio nors dalyko atidavimą Dievui vadiname ir auka: tai turi priklausyti nebe man, bet jam. Senajame Testamente asmens paskyrimas Dievui, tai yra asmens pašventinimas, tapatus išventinimui į kunigus, taip sykiu apibrėžiama, kas yra kunigystės esmė – nuosavybės perėjimas iš vienu rankų į kitas, paėmimas iš pasaulio ir dovanojimas Dievui. Per tai išryškėja dvi pašventinimo – pašventimo kryptys. Tai išėjimas iš pasaulio gyvenimo aplinkos, išskyrimas save atiduodant Dievui. Tačiau tai nėra atskyrimas. Būti paskirtam Dievui veikiau reiškia būti įpareigotam atstovauti kitiems. Kunigas išimamas iš pasaulio sąryšių bei dovanojamas Dievui ir būtent per tai, remdamasis Dievu, turi būti čia kitiems, visiems. Jėzus, sakydamas: „pašventinu save“, padaro save kunigu ir kartu auka. Todėl Bultmannas pagrįstai frazę: „pašventinu save“ verčia: „paaukoju save“. Ar dabar suprantame, kas vyksta Jėzui sakant: „Dėl jų pašventinu save“? Tai kunigiškas aktas, kuriuo Jėzus – Žmogus Jėzus, suvienytas su Dievo Sūnumi, – dėl mūsų paskiria save Tėvui. Šitai nusakoma, kad jis yra kunigas ir kartu auka. Pašventinu save – paaukoju save: šiuos neišmatuojamus žodžius, leidžiančius mums pažvelgti į didžiausią Jėzaus Kristaus širdies gelmę, turime nuolat atminti. Juose glūdi mūsų atpirkimo slėpinys, o kartu ir Bažnyčios kunigystės, mūsų kunigystės ištaka.

Dabar galime iki galo suprasti prašymą, kurį Viešpats kreipia į Tėvą dėl mokinių – dėl mūsų. „Pašventink juos

tiesa“: tai apaštalų įskyrimas į Jėzaus Kristaus kunigystę, jo naujos kunigystės visų laikų tikinčiųjų bendruomenės labui įsteigimas. „Pašventink juos tiesa“: tai tikroji apaštalų pašventimo malda. Viešpats prašo, kad Dievas pats juos prieš savęs patrauktų, įtrauktų į savo šventumą, prašo išimti juos iš to, kas yra jų, ir padaryti savo nuosavybe, idant jie, remdamiesi juo, galėtų kaip kunigai tarnauti pasauliui. Šis Jėzaus prašymas šiek tiek skirtingu pavidalu pakartojamas du kartus. Norėdami bent miglotai suvokti čia tikrove tampantį iškilų dalyką, turime abu kartus atidžiai įsiklausyti. „Pašventink juos tiesa.“ Jėzus priduria: „Tavo žodis yra tiesa.“ Tad mokiniai į Dievą įtraukiami panardinti į Dievo žodį. Dievo žodis yra tartum nuprausianti maudyklė, kuriamoji galia, paverčianti juos Dievo būtimi. Ar taip yra mūsų gyvenime? Ar tikrai esame persisunkę Dievo žodžiu? Ar tai tikrai maistas, kuriuo gyvename labiau negu šio pasaulio duona ir daiktais? Ar tikrai jį pažįstame? Ar mylime? Ar jis taip giliai mus paliečia, kad tikrai paveiktų mūsų gyvenimą, mūsų mąstymą? O galbūt mūsų mąstymą vis iš naujo lemia tai, kas sakoma ar daroma? Ar vyraujančios nuomonės gana dažnai nėra matas, į kurį lygiuojamės? Ar neapsiribojame paviršutiniškumu visa to, kas šiandieniam žmogui taip siūlosi? Ar tikrai leidžiamie Dievo žodžiui nuprausti savo vidų? Nietzsche nuolankumą bei klusnumą išjuokė kaip vergo dorybes, kuriomis žmogus laikomas prispaustas. Vietoj jų jis aukštino išdidumą ir absoliučią žmogaus laisvę. Tiesa, yra iškreipto nuolankumo bei nusižeminimo pavyzdžių, kuriais sekėti nederėtų. Tačiau yra ir destruktinės arogancijos bei išpuikimo, ardančių kiekvieną bendruomenę ir vedančių į smurtą. Mokykimės iš Kristaus mūsų būties tiesą atitinkančio deramo nuolankumo ir tiesai, Dievo valiai nusilenkiančio klusnumo. „Pašventink juos tiesa. Tavo žodis yra tiesa“: šie įskyrimo kunigystėn žodžiai apšviečia mūsų gyvenimą ir kviečia mus vis iš naujo tapti Dievo žodyje atsiveriančios tiesos mokiniais.

Aiškindami šį pasakymą, galime žengti dar vieną žingsnį. Argi Kristus apie save nesakė: „Aš esu tiesa“ (plg. *Jn* 14, 6)? Ir argi jis pats nėra gyvasis Dievo Žodis, į kurį kreipia visi paskiri žodžiai? Pašventink juos tiesa – giliausia prasme tai reiškia: suvienyk juos su manimi – Kristumi. Priišk juos prieš mane. Įtrauk juos į mane. Juk iš tiesų: Naujosios Sandoros kunigas galiausiai tėra vienas – pats Jėzus Kristus. Taigi mokinių kunigystė gali būti tik dalyvavimas Jėzaus kunigystėje. Todėl mūsų buvimas kunigais yra ne kas kita, kaip naujas, radikalus vienijimosi su Kristumi būdas. Būtiškai jis sakramentu mums dovanotas visam laikui. Tačiau šis naujas būties išpaudas gali tapti mums teismu, jei mūsų gyvenimas neįgaus į sakramento tiesą. Šiandien atnaujinamas mūsų šventimų pažadas sako, jog mūsų valia turėtų būti nukreipta į: *Domino Iesu arc-*

tius coniungi et conformari, vobismetipsis abrenuntiantes. Vienijimasis su Kristumi suponuoja atsižadėjimą, reiškia, jog trokštame ne žengti savo keliu ir įgyvendinti savo valią, ne tapti tuo ar anuo, bet atiduoti save jam ir palikti jam spręsti, kur ir kaip mus panaudoti. „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“, – yra apie tai sakęs šventasis Paulius (plg. *Gal* 2, 20). Tardami per kunigo šventimus „taip“, iš pagrindų atsižadėjome trokšti būti savarankiški, „save įgyvendinti“. Tačiau šį didįjį „taip“ būtina kasdien įgyvendinti daugybe mažų „taip“ ir atsižadėjimų. Bet didįjį „taip“, kurį sudaro mažų žingsnių „taip“, be kartėlio ir savęs apgailėjimo įmanoma įkūnyti tik tada, kai Jėzus Kristus tikrai yra mūsų gyvenimo centras, kai jį iš tikrųjų esame artimai pažinę. Juk tada tarp atsižadėjimų, kurie iš pradžių gali būti skausmingi, išgyvename augantį draugystės su juo džiaugsmą, pajuntame visus mažus ir kartais didelius jo mums nuolatos dovanojamos meilės ženklus. Kas save praras, tas save atras. Išdrįsę prarasti save dėl Viešpaties, patirsime, kokie teisingi jo žodžiai.

Nuo buvimo panardintam į tiesą – į Kristų neatsiejama malda, kuria mokomės draugauti ir susipažįstame su juo – su jo buvimo, mąstymo, veikimo būdu. Melstis reiškia asmeniškai keliauti kartu su Kristumi, atveriant jam savo kasdienybę, savo sėkmes ir nesėkmes, vargus ir džiaugsmus – tiesiog pačiam stojant jo akivaizdon. Tačiau kad tai nevirstų savęs kontempliavimu, svarbu nuolatos mokytis melstis kartu su Bažnyčia. Švęsti Eucharistiją reiškia melstis. Tačiau Eucharistiją tinkamai švenčiame tik tada, kai savo mąstymu ir būtimi įžengiamo į Bažnyčios mums pateikiamus žodžius. Juose glūdi malda visų kartu, įtraukiančių mus į kelionę pas Viešpatį. O, būdami kunigais, Eucharistijoje savo malda einame pirma šiandienų tikinčiųjų maldos. Jei su šiais maldos žodžiais viduje susivienijame, jei leidžiamės būti jų vedami bei formuojami – vartai į tuos žodžius atsiveria ir tikintiesiems. Tada visi iš tikro tampame su Kristumi „vienas kūnas ir viena siela“.

Būti panardintam į tiesą ir per tai į Dievo šventumą taip pat reiškia suvokti tiesos reiklumą, dideliuose ir mažuose dalykuose priešintis daugialypiais būdais pasaulyje esančiam melui, priimti varginančią tiesą, kad pajustume jos gilesnį džiaugsmą. Kalbėdami apie buvimą pašventintam tiesa, neužmirškime, kad Jėzuje Kristuje tiesa ir meilė yra viena. Būti panardintam į Kristų reiškia būti panardintam į jo gerumą, į tikrąją meilę. Tikroji meilė nėra pigi, ji gali būti ir reikli. Ji priešinasi blogiui, kad duotų žmogui tikrąjį gėrį. Vienindamiesi su Kristumi, išmokstame atpažinti jį kenčiančiuose, vargšuose, šio pasaulio mažutėliuose; tada tampama tarnaujančiais asmenimis, atpažįstančiais jo brolius bei seseris ir juose sutinkančiais jį patį.

„Pašventink juos tiesa“ – tokia yra pirma Jėzaus posakio dalis. Tačiau po to jis dar priduria: „Dėl jų pašventinu save, kad ir jie būtų pašventinti tiesa“, t. y. tikrai (Jn 17, 19). Manau, kad ši antroji dalis turi ypatingą reikšmę. Juk pasaulio religijose yra įvairių žmogaus „šventinimo“, pašventimo apeigų. Tačiau visos šios apeigos gali likti tiesiog formaliu dalyku. Kristus prašo tikro pašventinimo, perkeičiančio mokinių būtį, juos pačius, ne vien ritualinio formalumo, bet tikro atidavimo Dievui. Galime pasakyti ir taip: Kristus išprašė mums sakramentą, išsiskverbiantį iki mūsų būties gelmių. Tačiau sykiu jis meldė, kad taip perkeičiami būtume kasdien, kad Dievo šviesos tikrai būtume persmelkti savo kasdienybėje, savo konkrečiame gyvenime.

Savo kunigystės šventimų išvakarėse, prieš 58 metus, atsiverčiau Šventąjį Raštą, nes norėjau sužinoti Viešpaties žodį tai dienai ir visam savo, kaip kunigo, keliui. Mano žvilgsnis nukrypo į žodžius: „Pašventink juos tiesa. Tavo žodis yra tiesa.“ Tada supratau: Viešpats kalba apie mane ir kalba man. Būtent tai rytoj man ir nutiks. Galiausiai iššventinami esame ne apeigomis, nors apeigų tam ir reikia. Maudyklė, į kurią mus panardina Viešpats, yra jis pats – Tiesa asmens pavidalu. Kunigo šventimai reiškia būti panardintam į jį, į Tiesą. Tada naujaip priklausu jam ir kitiems, kad jo Karalystė ateitų. Brangūs bičiuliai, šią šventimų atnaujinimo valandą melskime Viešpatį, kad jis padarytų mus tiesos žmonėmis, meilės žmonėmis, Dievo žmonėmis. Melskime jį, kad jis mus vis labiau į save įtrauktų, idant tikrai taptume Naujosios Sandoros kunigais. Amen.

Pamokslas per Paskutinės vakarienės šv. Mišias Laterano bazilikoje

2009 m. balandžio 9 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Qui, pridie quam pro nostra omniumque salute pateretur, hoc est hodie, accepit panem: šiuos žodžius ištarsime per šventųjų Mišių Eucharistijos malda. *Hoc est hodie* – Didžiojo ketvirtadienio liturgijoje į maldos tekstą įterpiamas žodis „šiandien“, taip pabrėžiamas ypatingas šios dienos kilnumas. Būtent „šiandien“ jis tai padarė: visam laikui dovanojo save mums savo Kūno ir Kraujo sakramente. Šiuo „šiandien“ pirmiausia atmenama anuometė Pascha. Tačiau tai ne viskas. Į šį „šiandien“ įžengiame sulig Eucharistijos malda. Mūsų „šiandien“ susiliečia su jo „šiandien“. Jis daro tai dabar. Bažnyčios liturgija šiuo žodžiu „šiandien“ nori sužadinti didelį vidinį dėmesį

šios dienos slėpiniui, žodžiams, kuriais jis išreiškiamas. Taigi pamėginkime iš naujo pasiklausyti pasakojimo apie įsteigimą, šį pasakojimą Bažnyčia suformulavo remdamasi Raštu bei kontempliuodama Viešpatį.

Į akis pirmiausia krinta, kad pasakojimas apie įsteigimą nėra savarankiškas tekstas, bet pradedamas santykiniu įvardžiu: *qui, pridie*. Šiuo *qui* visas pasakojimas susiejamas su ankstesniais maldos žodžiais: „...kad mums taptų tavo mylimojo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūnu ir Krauju“. Pasakojimas taip sujungiamas su ankstesne malda, su visa Eucharistijos malda ir pats padaromas malda. Jis nebėra tiesiog čia įterptas pasakojimas, tai taip pat nebėra savarankiški autoritetingi žodžiai, pertraukiantys maldą. Tai malda. Ir tiktai meldžiantis įvyksta kunigiškasis mūsų duonos ir vyno atnašų perkeitimo į Kristaus Kūną ir Kraują, transsubstanciacijos, aktas. Melddamasi šiuo pagrindiniu momentu, Bažnyčia yra visiškoje darnoje su vyksmu Paskutinės vakarienės menėje, nes tai, ką daro Jėzus, nusakoma žodžiais: *gratias agens benedixit* – „dėkodamas laimino“. Šiuo pasakymu Romos liturgijoje dviem žodžiais pasakoma tai, kas hebrajų kalboje išreiškiama vienu žodžiu *berakha*, o graikų kalboje irgi perteikiama dviem žodžiais – *eucharistia* ir *eulogia*. Viešpats dėkoja. Dėkodami pripažįstame, jog kas nors yra dovana, duodama kito. Viešpats dėkoja ir taip gražina Dievui duoną, „žemės ir žmogaus darbo vaisių“, kad iš jo gautų ją iš naujo. Dėkojimas virsta laiminimu. Kas atiduota Dievui į rankas, grįžta iš jo palaiminta, perkeista. Tad Romos liturgija teisi mūsų meldimąsi šiuo momentu aiškindama žodžiais: „aukojame“, „prašome“, „maloniai priimki“, „teikis palaiminti“. Visa tai glūdi žodyje *eucharistia*.

Romos Eucharistijos maldos pasakojimui apie įsteigimą būdinga dar viena ypatybė, kurią šią valandą apmąstykime. Besimeldžianti Bažnyčia žvelgia į Viešpaties rankas ir akis. Ji tarytum trokšta stebėti, matyti, kaip jis šią nepakartojamą valandą meldžiasi ir ką daro, tartum juslėmis išvysti Jėzaus pavidalą. „Jis paėmė duoną į savo šventas, garbingas rankas...“ Žvelgiame į rankas, kuriomis jis gydė žmones, laimino vaikus, kurias dėjo ant žmonių, kurios buvo prikaltos prie kryžiaus ir į kurias visiems laikams įspaustos žaizdų žymės kaip mirti pasirengusios meilės ženklas. Dabar esame įpareigoti daryti tai, ką darė jis: imti į rankas duoną, kad ji būtų perkeista eucharistine malda. Per kunigystės šventimus mūsų rankos patepamos, idant taptų laiminimo rankomis. Melskime šią valandą Viešpatį, jog mūsų rankos vis labiau tarnautų išganymui, laiminimui, jo gerumo sudabartinimui!

Iš Jėzaus kunigiškosios maldos išangos (plg. Jn 17, 1) į Eucharistijos maldą perimami žodžiai: „Jis pakėlė akis į dangų – į tave, Dieve, savo visagalį Tėvą.“ Viešpats

moko mus kelti savo akis ir pirmiausia širdį. Atplėšti žvilgsnį nuo šio pasaulio daiktų ir meldžiantis kreipti bei kelti jį į Dievą. Viename Valandų liturgijos himne prašome Viešpatį sergėti mūsų akis, kad jos neįleistų į mūsų vidų *vanitates* – tai, kas tuščia, nieko verta, kas yra vien regimybė. Prašome, kad blogis neįžengtų į mus per akis ir nesuklastotų bei nesupurvintų mūsų vidinės būties. Tačiau pirmiausia prašykime, kad turėtume akis, matančias visa, kas tiesu, šviesu, gera, kad įstengtume išvysti Dievo buvimą pasaulyje. Prašykime, kad į pasaulį žvelgtume meilės akimis, Jėzaus akimis ir atpažintume brolius ir seseris, kuriems mūsų reikia, kurie laukia mūsų žodžių ir darbų.

Laimindamas Viešpats laužia duoną ir duoda ją savo mokiniams. Laužti duoną rezervuota šeimos tėvui, besirūpinančiam šeima ir duodančiam jai tai, ko reikia gyvenimui. Tačiau tai taip pat svetingumo gestas, kuriuo ateivis, svečias priimamas į šeimą, jam leidžiant dalyvauti jos gyvenime. Dalyti – iš-dalyti reiškia vienyti. Dalijimu kuriama bendrystė. Sulaužytą duoną Viešpats išdalija pats. Laužimo gestu taip pat daroma slėpininga užuomina į jo mirtį, į meilę ligi mirties. Jis dalija save – „duoną už pasaulio gyvybę“ (plg. *Jn* 6, 51). Juk maistas, kurio žmogui labiausiai reikia, yra bendrystė su pačiu Dievu. Dėkodamas ir laimindamas Jėzus perkeičia duoną, duoda nebe žemišką duoną, bet bendrystę su savi mi pačiu. Tačiau toks perkeitimas turėtų būti pasaulio perkeitimo pradžia, kad jis taptų prisikėlimo pasauliu, Dievo pasauliu. Taip, čia kalbama apie perkeitimą, apie naują žmogų ir naują pasaulį, auštantį pašventintoje, perkeistoje, transsubstancijuotoje duonoje.

Sakėme, kad duonos laužimas yra bendrystės, vieni jimo dalijant gestas. Šiuo pačiu gestu jau nužymima vidinė Eucharistijos prigimtis: ji yra *agape*, išikūnijusi meilę. Žodyje *agape* susipina Eucharistijos ir meilės reikšmės. Jėzui laužiant duoną, save dalijanti meilė pasiekia savo radikaliausią ribą: Jėzus leidžia save perlaužti kaip gyvąją duoną. Dalijamoje duonoje atpažįstame mirštančio ir per tai vaisių duodančio kviečių grūdo slėpinį. Atpažįstame naują duonos padauginimą, kylantį iš kviečių grūdo mirties ir trunkantį iki pasaulio pabaigos. Sykiu suvokiame, kad Eucharistija niekada negali būti vien liturginis veiksmas. Ji pilnatiška tik tada, kai liturginė *agape* virsta meile kasdienybėje. Krikščioniškajame kulte abu momentai yra viena – buvimas apdovanotam Viešpaties per kulto aktą ir meilės artimui kultas. Melskime šią valandą Viešpatį pamokyti vis labiau gyventi Eucharistijos slėpiniu, idant taip prasidėtų pasaulio perkeitimas.

Po duonos Jėzus paima taurę vyno. Romos Eucharistijos maldoje taurė, kurią Viešpats duoda mokiniams,

vadinama *praeclarus calix* („brangiausioji taurė“), taip daroma užuomina į 23 psalmę, kurioje apie Dievą kalbama kaip apie galingą ir gerą ganytoją. Ten parašyta: „Tu padengi man stalą mano priešų matomoje vietoje <...> – sklidina mano taurė“ – *calix praeclarus*. Romos Eucharistijos maldoje šie psalmės žodžiai suvokiami kaip pranašystė, tikrove tampanti Eucharistijoje: taip, Viešpats padengia stalą šio pasaulio grėsmių viduryje ir duoda šlovingąją taurę – didžio džiaugsmo, visų trokštamos tikros šventės taurę. Taurė sklidina jo meilės vyno. Taurė reiškia vestuves: dabar atėjo valanda, kurią slėpiningai žymėjo vestuvės Kanoje. Taip, Eucharistija yra daugiau negu pokylis, tai – vestuvės. O šios vestuvės remiasi Dievo dovanojimusi ligi mirties. Jėzaus Paskutinės vakarienės ir Bažnyčios Eucharistijos maldos žodžiuose už pasakymo *Novum Testamentum* glūdi šventiškas vestuvių slėpinys. Ši taurė yra Naujasis Testamentas – „Naujoji Sandora mano kraujuje“, taip Paulius Jėzaus žodžius apie taurę perteikia antrajame skaitinyje (*1 Kor* 11, 25). Eucharistijos maldoje dar priduriama: „Naujosios ir Amžinosios Sadoros“, siekiant išreikšti šių Dievo jungtvių su žmonija neišardomumą. Priežastis, dėl kurios senuose Biblijos vertimuose kalbama ne apie Sandorą, bet apie Testamentą, yra ta, kad čia susitinka ne du lygiaverčiai partneriai, bet įsiterpia begalinis atstumas tarp Dievo ir žmogaus. Ką vadiname Naująja ir Amžinąja Sandora, yra ne dviejų lygių partnerių aktas, bet gryna dovana Dievo, kaip palikimą mums paliekančio savo meilę – save patį. Žinoma, tokia savo meilės dovana jis tada, peržengdamas visus atstumus, tikrai padaro mus savo „partneriu“ ir įgyvendina jungtuvinį meilės slėpinį.

Kad galėtume suprasti, kas čia gilumoje vyksta, turime dar atidžiau išiklausyti į Biblijos žodžius ir jų pirminę reikšmę. Tyrinėtojai mums sako, jog ankstyvaisiais laikais, apie kuriuos kalbama Izraelio protėvių istorijose, „sudaryti sandorą“ reikšdavo „su kitu užmegzti krauju pagrįstą ryšį, priimti partnerį į savo sąjungą ir taip įžengti į tarpusavio teisinę bendrystę“. Taip sukuriama reali, nors ir ne materialinė, kraujo giminytė. Partneriai tampa „broliais iš to paties kūno ir kaulo“. Sandora įsteigiama visuma, reiškianti taiką (plg. ThWNT II 105–137). Ar dabar nuvokiame, kas įvyko Paskutinės vakarienės metu ir kas nuo tada visada vyksta švenčiant Eucharistiją? Dievas, gyvasis Dievas, steigia taikos su mumis bendrystę, tarp savęs ir mūsų kuria „kraujo giminytę“. Dėl Jėzaus tapimo žmogumi, dėl jo pralieto kraujo esame įtraukti į visiškai realią kraujo giminytę su Jėzumi ir per tai su pačiu Dievu. Jėzaus kraujas yra jo meilė, kurioje dieviškasis ir žmogiškasis gyvenimas tapo viena. Melskime Viešpatį, kad vis geriau suvoktume šio slėpinio didybę ir kad šis slėpinys mūsų viduje išskleistų savo perkeičiančią jėgą, idant tikrai taptume

Jėzaus kraujo giminaičiais, perskverbtais jo taikos ir per tai sujungtais tarpusavyje bendrystės ryšio.

Tačiau dabar dar kartą iškyla klausimas. Paskutinės vakarienės menėje Kristus duoda mokiniams savo Kūną ir Kraują, t. y. visą savo asmenį. Tačiau ar jis gali tai padaryti? Juk dar fiziškai yra tarp jų, jų akivaizdoje! Atsakymas štai toks: šią valandą Jėzus daro tai, ką jau iš anksto yra paskelbęs savo kalboje apie gerąjį ganytoją: „Niekas neatima jos [gyvybės] iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu. Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti...“ (Jn 10, 18). Niekas negali atimti iš jo gyvybės: jis pats ją atiduoda. Šią valandą jis užbėga į priekį nukryžiuojimui ir prisikėlimui. Kas ten įvyks, taip sakant, fiziškai, tą jis dabar iš anksto atlieka savo meilės laisvėje. Jis atiduoda savo gyvybę ir vėl ją atsiima prisikeldamas, kad galėtų dalyti amžinai.

Viešpatie, šiandien tu dovanoji mums savo gyvybę, dovanoji save patį. Perskverbk mus savo meile. Leisk mums gyventi tavajame „šiandien“. Padaryk mus savo taikos įrankiais. Amen.

Pamokslas per Velyknakčio šv. Mišias Šv. Petro katedroje

2009 m. balandžio 11 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šventasis Morkus savo evangelijoje pasakoja, kad, leisdami nuo Atsimainymo kalno, mokiniai tarpusavyje diskutavo, ką reiškia „prisikelti iš numirusių“ (plg. Mk 9, 10). Viešpats prieš tai buvo jiems paskelbęs apie savo kančią ir prisikėlimą po trijų dienų. Petras paskelbimui apie mirtį paprieštaravo. Dabar jie savęs klausinėjo, ką Jėzus turėjo galvoje kalbėdamas apie prisikėlimą. Ar panašiai nėra ir mums? Kalėdas, dieviškojo Kūdikio gimimą, galima kažkaip iš karto suvokti. Kūdikį galime mylėti, galime įsivaizduoti naktį Betliejuje, Marijos, Juozapo ir piemenų džiaugsmą, angelų džiūgavimą. Tačiau prisikėlimas – kas tai? Mūsų patyrimo akiratyje to nepasitaiko, todėl žinia, dažnai iki galo nesuprasta, lieka praeities dalyku. Bažnyčia mėgina padėti tai suprasti, šį slėpinį įvykį įvilkdama į simbolių kalbą, taip šį virsmo įvykį galime tam tikru būdu kontempliuoti. Velyknaktį šios dienos reikšmę Bažnyčia parodo pasitelkdama pirmiausia tris simbolius – šviesą, vandenį ir naują giesmę – Aleliuja.

Iš pradžių apie šviesą. Anot ką tik girdėto Biblijos pasakojimo, Dievas kurti pradeda tardamas: „Tebūna švie-

sa!“ (Pr 1, 3). Kur šviesa, ten gimsta gyvybė, ten iš chaoso gali atsirasti kosmosas. Biblijos pasakojime šviesa yra netarpiškiausias paties Dievo paveikslas: Dievas visas yra spindesys, gyvenimas, tiesa, šviesa. Velyknaktį Bažnyčia skaito pasakojimą apie sukūrimą kaip pranašystę. Per prisikėlimą iškilesniu būdu tikrove tampa tai, kas šiame tekste vaizduojama esant visų daiktų pradžia. Dievas vėl taria: „Tebūna šviesa!“ Jėzaus prisikėlimas yra šviesos proveržis. Mirtis nugalima, kapas atveriamas. Pats Prisikėlusysis yra šviesa, pasaulio šviesa. Su prisikėlimu Dievo diena įžengia į istorijos naktį. Iš prisikėlimo Dievo šviesa sklinda per pasaulį ir istoriją. Išaušta diena. Tik ši šviesa – Jėzus Kristus – yra tikroji šviesa, daugiau negu fizinis šviesos reiškiny. Jis yra grynoji šviesa, pats Dievas, leidžiantis naujajai kūrinių gimi senoje, chaosą paverčiantis kosmosu.

Pamėginkime tai dar geriau suprasti. Kokiu būdu Kristus yra šviesa? Senajame Testamente iš Dievo kylančia šviesa pasauliui ir žmogui laikyta Tora. Ji kūrinijoje atskiria šviesą nuo tamsos, t. y. gera nuo bloga. Ji parodo žmogui teisingą kelią, kad jis tikrai gyventų. Ji parodo jam gerį, parodo tiesą ir veda į meilę, kuri yra giliausias jos turinys. Ji yra „žibintas mano kojoms ir šviesa mano takui“ (Ps 119, 105). O krikščionys žinojo: Tora yra Kristuje, Dievo Žodis yra jame kaip Asmuo. Dievo Žodis yra tikroji šviesa, kurios reikia žmogui. Šis Žodis yra jame, Sūnuje. 19 psalmėje Tora lyginama su tekančia saule, regimai parodančia Dievo šlovę visame pasaulyje. Krikščionys suvokė: taip, Dievo Sūnus prisikeldamas patekėjo virš pasaulio kaip šviesa. Kristus yra didžioji šviesa, iš kurios kyla visa, kas gyva. Jis leidžia išvysti Dievo šlovę nuo vieno žemės krašto ligi kito. Jis rodo mums kelią. Jis yra Dievo diena, kuri aušdama sklinda per visą žemę. Gyvendami kartu su juo ir jam, dabar galime gyventi šviesoje.

Velyknaktį Bažnyčia Kristaus šviesos slėpinį perteikia Velykų žvake, kurios liepsna skleidžia ir šviesą, ir šilumą. Šviesos simbolika susijusi su ugnies simbolika: su švytėjimu ir šiluma, su švytėjimu ir ugnyje glūdinčia perkeitimo energija – tiesa ir meilė viena nuo kitos neatsiejamoms. Velykų žvakė dega ir save sunaudoja: kryžius ir prisikėlimas neatskiriami. Šviesa, tikrasis šventumas į pasaulį sklinda iš kryžiaus, Sūnaus savęs atidavimo. Nuo Velykų žvakės visi užsidegame savo žvakes, pirmiausia uždegamos žvakės krikštijamųjų, į kurių širdį šiuo sakramentu Kristaus šviesa panardinama. Senoji Bažnyčia Krikštą vadino *photismos*, apšvietimo sakramentu, šviesos perdavimu ir neatskiriamai siejo jį su Kristaus prisikėlimu. Per Krikštą Dievas taria krikštijamajam: „Tebūna šviesa!“ Krikštijamasis įvedamas į Kristaus šviesą. Kristus dabar atskiria šviesą nuo tamsos. Žvelgdami į jį, pamatome, kas yra gera

ir kas bloga, kas šventa ir kas tamsu. Su juo suspindi tiesos šviesa. Kai Kristus kartą pamatė subėgusius jo pasiklausyti ir laukiančius iš jo gairių žmones, jam jų pagailo, nes jie buvo tarsi avys be piemens (plg. *Mk* 6, 34). Ano meto viena kitai prieštaraujančių srovių sūkuryje jie nežinojo, ko laikytis. Kokį gailestį jis turėtų jausti mūsų metui – dėl visų nepabaigiamų samprotavimų, kuriuose iš tikrųjų slypi didžiulis krypties stygius. Kurlink turime eiti? Kokių vertybių turime laikytis? Kokiomis vertybėmis turėtume remtis auklėdami, kad jaunuoliams neprimestume to, kas netvaru ir ko nevalia primesti? Jis yra šviesa. Velykų žvakė simboliuoja apšvietimą, dovanojamą mums per Krikštą. Šią valandą mums apie tai kalba ir šventasis Paulius. Laiške filipiečiams jis sako, jog sugedusioje ir iškrypusioje kartoje krikščionys turi spindėti tarsi žiburiai pasaulyje (plg. *Fil* 2, 15). Melskime Viešpatį, kad mumyse jo uždegta nedidelė žvakės šviesa, tyli jo žodžio bei meilės šviesa šio meto sumaištyje ne užgestų, bet taptų dar skaistesnė ir didesnė, kad, būdami kartu su Juo, būtume dienos žmonėmis, žiburiais mūsų laikui.

Antras didis Velyknakčio – Krikšto nakties – simbolis yra vanduo. Šventajame Rašte ir vidinėje Krikšto sakramento struktūroje jis aikštėn išskyla dviem priešingomis reikšmėmis. Viena vertus, tai jūra, išskylanti kaip gyvybei žemėje priešiška jėga, kaip nuolatinė grėsmė, kuriai, tiesa, Dievas nubrėžė ribas. Todėl Apreiškime Jonui, kalbant apie naują pasaulį, sakoma, jog jūros ten nebeliko (plg. 21, 1). Jūra yra mirties elementas. Todėl ji tampa simboliniu Kristaus mirties ant kryžiaus pavaizdavimu: Kristus nužengė į jūrą, į mirties vandenį, kaip Izraelis į Raudonąją jūrą. Prisikėlęs iš mirties jis dovanoja mums gyvenimą. Tai reiškia, kad Krikštas yra ne tik nuprausimas, bet ir naujas gimimas: tartum kartu su Kristumi nužengiame į mirties jūrą, kad išžengtume iš jos kaip nauji kūriniai.

Antra vandens reikšmė, kurią aptinkame, yra gaivus šaltinis, teikiantis gyvybę, arba didžiulė upė, iš kurios randasi gyvybė. Pagal ankstesnę Bažnyčios tvarką, Krikštas turėjo būti teikiamas gaiviu, trykštančiu vandeniu. Be vandens nėra gyvybės. Šventajame Rašte į akis krinta šuliniams teikiama reikšmė. Jie yra vietos, iš kur trykšta gyvybė. Prie Jokūbo šulinio Kristus paskelbia samarietei apie naują šulinį, tikrą gyvąjį vandenį. Jis pasirodo jai kaip naujas, galutinis Jokūbas, atveriantis žmonijai jos laukiamą šulinį – vandenį, dovanojantį niekada neišsenkantį gyvenimą (plg. *Jn* 4, 5–15). Šventasis Jonas pasakoja mums, kad vienas kareivis perdūrė Kristaus šoną ietimi, ir iš atverto šono – perdurtos širdies – ištekėjo kraujo ir vandens (plg. *Jn* 19, 34). Ankstyvoji Bažnyčia čia išvelgė Krikšto ir Eucharistijos, ištekančių iš perdurtos Jėzaus širdies, simbolį.

Jėzus mirdamas pats tapo versme. Pranašas Ezekeelis viename regėjime išvydo naują šventyklą, iš kurios tekėjo vanduo, virstantis didžiule, gyvybę teikiančia upe (plg. *Ez* 47, 1–12), – šalyje, visada varginamoje sausros ir vandens stygiaus, tai buvo didingas vilties regėjimas. Ankstyvoji krikščionija suvokė: šis regėjimas tapo tikrove Kristuje. Jis yra tikroji, gyvoji Dievo šventykla. Ir jis yra gyvojo vandens versmė. Iš jo išteka didžioji upė, per Krikštą padarantį pasaulį vaisingą ir naują, didžioji gyvojo vandens upė, jo Evangelija, įgalinanti žemę duoti vaisių. Tačiau kalbėdamas per Palapinių šventę Jėzus išpranašavo dar didesnių dalykų: „Kas mane tiki..., iš jo vidaus plūs gyvojo vandens srovės“ (*Jn* 7, 38). Per Krikštą Viešpats padaro mus ne tik šviesos žmonėmis, bet ir versmėmis, iš kurių plūsta gyvasis vanduo. Visi pažįstame tokių žmonių, kurie mus kažkaip atgaivina ir atnaujina, žmonių, iš kurių kaip iš versmės trykšta gaivus vanduo. Užtenka prisiminti tokias didžias asmenybes kaip Augustinas, Pranciškus Asyžietis, Teresė Avilietė, Motina Teresė ir t. t., iš kurių į istoriją iš tikro įtekėjo gyvojo vandens srovės. Kasdienybėje, ačiū Dievui, irgi visada sutinkame žmonių, kurie yra versmė. Tiesa, pažįstame ir kitokių – nuodijančių aplinką kaip bala, kurioje vanduo užsistovėjęs ar net nuodingas. Melskime Viešpatį, kuris mums dovanojo Krikšto malonę, kad visada būtume tyro, gaivaus vandens šaltiniai iš jo tiesos bei meilės versmės.

Trečias didis Velyknakčio simbolis yra visiškai savitas; jis susijęs su pačiu žmogumi. Tai naujos giesmės giedojimas – Aleliuja. Didelio džiaugsmo ištiktas žmogus negali jo laikyti vien sau. Jis tai turi parodyti, perteikti kitiems. Bet kas atsitinka, kai žmogus paliečiamas prisikėlimo šviesos ir per tai pats prisiliečia prie gyvybės, tiesos, meilės? Per maža apie tai tik kalbėti. Kalbėjimo nebeužtenka. Jis turi giedoti. Pirmąkart apie giedojimą Biblijoje užsimenama perėjus Raudonąją jūrą. Izraelis pakilo iš vergovės. Jis pakilo iš grėsmingų jūros gelmių. Jis yra tartum naujai gimęs. Jis gyvas ir jis laisvas. Biblijoje tautos reakcija į šį didį išgelbėjimo įvykį nuskaita sakiniu: jis „pasitikėjo Viešpačiu ir jo tarnu Moze“ (*Iš* 14, 31). Po to eina antras atoveiksmis, neišvengiamai kylantis iš pirmojo: „Tada Moze ir izraeliečiai giedojo Viešpačiui šią giesmę...“ Velyknaktį mes, krikščionys, po trečiojo skaitinio kasmet giedame šią giesmę kaip savo, nes Dievo galia esame ištraukti iš vandens, išlaisvinti tikrajam gyvenimui.

Įstabų sugretinimą su pasakojimu apie Mozės giesmę Izraeliui išsigelbėjus iš Egipto ir pakilus iš Raudonosios jūros aptinkame Apreiškime šventajam Jonui. Prieš prasidedant paskutinėms septynioms negandoms, skirtoms žemei, regėtojas išvysta „tarsi stiklo jūrą, sumaišytą su ugnimi, ir žmonės, kurie buvo per-

galėję žvėrį, jo atvaizdą ir jo vardo skaičių, stovėjo su Dievo arfomis ant stiklo jūros. Jie giedojo Dievo tarno Mozės giesmę ir Avinėlio giesmę...“ (Apr 15, 2 ir t.). Šiuo įvaizdžiu nusakoma Jėzaus Kristaus mokinių padėtis visais laikais, Bažnyčios padėtis šio pasaulio istorijoje. Žmogiškai žvelgiant, ji prieštaringa. Viena vertus, ši bendruomenė yra išėjusi, yra Raudonojoje jūroje. Jūroje, kuri paradoksaliu būdu yra ir ledo, ir ugnies. Ir argi Bažnyčiai netenka nuolatos keliauti, taip sakant, jūra, per ugnį ir šaltį? Žmogiškai kalbant, ji turi pražūti. Tačiau keliaudama šia Raudonąja jūra ji gieda, gieda teisingo šlovinimo giesmę – Mozės ir Avinėlio giesmę, kurioje darniai aidi Senoji ir Naujoji Sandora. Užuoat pražuvusi, ji gieda išgelbėtųjų padėkos giesmę. Ji stovi ant istorijos mirties vandenų ir jau yra prisikėlus. Giedodama kabinasi į Viešpaties ranką, laikančią ją virš vandens. Ir ji žino, jog tokiu būdu yra ištraukta iš mirties bei blogio traukos jėgos, kuri kitaip nenugalima, ir įkelta į naują Dievo, meilės ir tiesos, traukos jėgą. Ji vis dar yra tarp abiejų traukos laukų. Tačiau nuo tada, kai prisikėlė Kristus, meilės trauka stipresnė už blogio; gyvybės trauka stipresnė už mirties. Argi tai nėra tikroji Bažnyčios padėtis visais laikais? Ji visada atrodo pražūsianti ir visuomet išgelbima. „Kai mirštame – ir štai vėl gyvuojame“, – taip tokią padėtį apibūdino šventasis Paulius (2 Kor 6, 9). Gelbinti Viešpaties ranka mus laiko, todėl jau dabar galime giedoti išgelbėtųjų giesmę, naują prisikėlusiuoju giesmę – Aleliuja. Amen.

Pamokslas per Velykų sekmadienio šv. Mišias

2009 m. balandžio 12 d.

Brangūs broliai ir seserys!

„Paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus“ (1 Kor 5, 7). Toks šią dieną nuaidi šventojo Pauliaus šūksnis, kurį girdėjome antrajame skaitinyje, paimtame iš Pirmojo laiško korintiečiams. Tai tekstas, atsiradęs praėjus vos dvidešimčiai metų po Jėzaus mirties bei prisikėlimo ir – Pauliui tipišku būdu – įstabiai apibendrinantis krikščioniškosios naujybės suvokimą. Pagrindinis išganymo istorijos simbolis – velykinis avinėlis – čia sutapatinamas su Jėzumi, kuris irgi vadinamas „mūsų velykiniu Avinėliu“. Žydų Pascha, išlaisvinimo iš Egipto vergijos atminimas, pagal Mozės įstatymą numatė kasmetinį avinėlių aukojimo ritualą, kiekvienai šeimai paaukojant po avinėlį. Kentėdamas ir mirdamas Jėzus apsiereiškia kaip Dievo Avinėlis, „paaukojamas“ ant

kryžiaus, kad panaikintų pasaulio nuodėmes. Jis nužudomas kaip tik tą valandą, kai šventykloje paprastai aukojami avinėliai. Šiai aukai jis pats užbėgo už akių jau per Paskutinę vakarienę, kai vietoje žydų Paschos ritualinio maisto ir ritualinio gėrimo duonos ir vyno ženklų pasiūlė pats save. Tad galime drąsiai sakyti, kad Jėzus įgyvendino senosios Paschos tradiciją ir pavertė ją *savo paties* Pascha.

Remiantis šia nauja Paschos šventės reikšme, suprantamas tampa ir Pauliaus pateikiamas „neraugintos duonos“ aiškinimas. Apaštalas turi prieš akis seną žydų paprotį Paschos proga iš namų išmesti kiekvieną, kad ir kokį mažą, raugintos duonos likutį. Tai, viena vertus, priminė, kas protėviams nutiko bėgant iš Egipto: skubėdami palikti šalį, jie tepasiėmė neraugintos duonos paplotėlius. Tačiau sykiu „nerauginta duona“ buvo apsisvalymo simbolis: atsikratoma to, kas sena, kad padarytum vietos tam, kas nauja. Pasak šventojo Pauliaus, naujasis „Išėjimas“, Jėzaus perėjimas iš mirties į amžiną gyvenimą, šiai senai tradicijai suteikia naują prasmę. O kadangi Kristus paaukavo save už mus kaip tikrasis Avinėlis, mes, jo mokiniai, – jo dėka ir per jį – galime ir turime būti „nauju maišymu“, „nerauginta duona“, išlaisvinta iš visų nuodėmės senojo raugo likučių – be blogybės ir nedorumo savo širdyje!

„Tad švęskime šventes <...> su nerauginta tyros širdies ir tiesos duona.“ Šis šventojo Pauliaus paraginimas, kuriuo užbaigiamas trumpas, ką tik paskelbtas skaitinys, Pauliaus metų kontekste nuskamba dar galingiau. Brangūs broliai ir seserys, atsiliepkime į apaštalo paraginimą, atverkime mirusiam ir prisikėlusiam Kristui savo vidų, kad jis mus atnaujintų, išmestų iš mūsų širdies nuodėmės bei mirties nuodus ir įlietų Šventosios Dvasios gyvybę teikiančių syvų – dieviškąjį ir amžinąjį gyvenimą. Velykų sekvencijoje, tarsi atsakydami į apaštalo žodžius, giedame: „*Scimus Christum surrexisse a mortuis vere* – Žinome Kristų tikrai prisikėlus.“ Taip! Būtent tai yra mūsų tikėjimo išpažinimo pamatinis branduolys, mus visus vienijantis pergalės šūksnis. O jei Jėzus prisikėlė, jei, vadinasi, jis gyvas, tai kas gali mus nuo jo atskirti? Kas gali atimti iš mūsų jo meilę, įveikusią neapykantą ir nugalėjusią mirtį?

Velykų žinia džiugia giesme *Aleliuja* skrieja per visą pasaulį. Giedokime ją lūpomis, giedokime ją pirmiausia širdimi ir gyvenimu, „nerauginta“, t. y. paprasta, nuolankia, gyvensena, gausiai duodančia gerų darbų. „*Surrexit Christus spes mea: / precedet vos in Galileam* – Mano viltis, Kristus, prisikėlė, jis eina pirmą jūsų į Galilėją.“ Prisikėlusysis eina pirmą mūsų ir lydi mus pasaulio keliuose. Jis yra mūsų viltis, tikroji pasaulio ramybė. Amen!

Ganytojų laiškas minint Maldos už pašaukimus sekmadienį

2009 m. gegužės 3 d.
Gerojo Ganytojo sekmadienis
Motinos diena

Devas nori ateiti pas žmones per žmones

Mieli ir brangūs tikintieji,

Gerojo Ganytojo sekmadienis, kuris minimas ketvirtąjį Velykų sekmadienį, švenčiamas kartu su mums visiems brangia Motinos diena. Visi kartu prie Viešpaties altoriaus susirinę, kaip viena šeima dėkojame Dievui už įstabias malones ir dovanas, kuriomis jis dosniai apipila atvirą, save dovanojančią ir tarnaujančią žmogaus širdį.

Būti Motina, būti Tėvu yra ypatingas pašaukimas ir privilegija. Šių dovanų akivaizdoje šiandieną dalijamės su jumis savo mintimis apie šeimose subręstančią ir tėvų maldomis palaikomą bei puoselėjamą ypatingą Vilties šiandieniniam pasauliui dovaną – kunigo ir Dievui pašvęsto asmens dovaną.

Gerasis Dievas keliauja kartu su žmogumi per pasaulį, laikus ir istoriją. Visas Šventasis Raštas – Dievo, einančio kartu su žmogumi, knyga. Atrandame daugybę pavyzdžių, kaip kantriai Dievas kalbina žmogų ir kviečia sekti paskui Jį asmeniškai suteikto pašaukimo keliu. Jėzus prakalbina Dvylika, kurie patikėję Mokytojo kvietimu atsiveria naujam ir iš esmės kitokiam gyvenimo ir pašaukimo keliui. Mokiniai mąsto, dvejoja, stebisi, klausosi, apsisprendžia ir pasiryžta. Jie tampa tikrosios Meilės liudytojais ir savo ištikimybę paliudija mirtimi.

Dievas pašaukia konkrečius žmones, žmogiškus, klystančius, abejojančius, net tuos, kurie persekioja „tikėjimo kelią“, ir visa paverčia nuostabiu Karalystės skelbimo įrankiu. Ypač ryškus tokio pašaukimo eiti paskui prisikėlusį Velykų Avinėlių – Kristų pavyzdys yra apaštalas Paulius, kurio gimimo dviejų tūkstančių metų jubiliejų švenčiame. Žvelgdami į jį matome, kaip ieškojimas pavirsta tikru atradimu, dvejonės – supratimu, prieštaravimas ir persekiojimas – ugningu liudijimu, o blaškymasis – pastovumu ir ištikimybė net iki mirties, iki kankinystės kardo kirčio. Pauliaus veide matome ir tikro kunigo, Dievui pašvęsto asmens paveikslą.

Dievas nori ateiti pas žmones per žmones. Todėl šiandien ir kreipiame savo mintis ir maldas dėkodami už kunigystės ir vienuoliškojo pašaukimo dovaną. Dėkojame Dievui, kad visuomet parūpina ir pašaukia kilnios širdies žmonių į savo Vynuogyno darbininkų gretas.

Nešti Dievą žmonijai – esminė kunigo ir Dievui pašvęsto misija. Šiandien visiems reikia tokios tarnystės žmonių. Šiandieninis pasaulis trokšta dvasios atgaivos, trokšta tų, kurie palydėtų prie Gyvojo vandens versmių, tų, kurių artumoje būtų patiriama dieviškoji Meilė ir Ja ėtikima. Pašaukimas yra dovana, kurią norime Jums priminti ir paraginti įsiklausyti į Dievo kvietimą. Galbūt jumyse ši dovana gali tapti Dievo keliu į kitus. Juk pašauktasis tampa Dievo žmogumi, misijos žmogumi.

Šiandieninis pasaulis trokšta liudytojų. Kunigo ir Dievui pašvęsto asmens pašaukimas – autentiškai liudyti Kristaus gailestingąją meilę visuomenėje. Kunigo su šventimais gaunama misija yra ne koks nors išorinis pridėtinis iššventinimo elementas, bet vidinė ir svarbiausia jo paskirtis: „Iššventinama misijos vardan“ (Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis*, 24). „Dievo meilė ir artimo meilė tarpusavyje susipynusios: mažiausiuosiuose sutinkame Jėzų, o Jėzuje – Dievą“, – rašo Šventasis Tėvas Benediktas XVI (Enciklika *Deus caritas est*, 15).

Visa tikinčiųjų bendruomenė, susibūrusi prie Viešpaties altoriaus, kartu su savo kunigais švenčia Eucharistinį pokylį, kuriame minime Viešpaties vakarienės slėpinius ir kaskart atgaiviname visuotinės kunigiškosios misijos pašaukimą mazgoti vieni kitiems kojas. Nepalaujamai melskime Viešpaties, kad pašauktų darbininkų į savo pjūtį (plg. *Mt 9, 38*). Raginame ir kviečiame visus jaunos žmones pasvarstyti apie unikalią pašaukimo dovaną ir melsti jos visų dovanų Šaltinio – mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Šiomis dienomis Vilniuje susirinę tūkstančiai jaunų žmonių iš daugelio Europos kraštų, sukviesti savųjų ganytojų ir globojami Taizė bendruomenės brolių, leidosi į Pasitikėjimo piligrimystę. Kartu meldėsi Dievo artumoje, kartu skaitė Šventąjį Raštą, kartu šiandieniam pasauliui liudijo dvasinių vertybių svarbą ir ypatingą Dievo buvimo asmeniniame gyvenime reikalingumą. Tebus ši nepakartojama jaunų žmonių dvasinės pasitikėjimo piligrimystės patirtis ypatinga paskata naujai atrasti savo pašaukimus Bažnyčioje, nebijoti paaukoti savo gyvenimą kitiems atsidavimo sekti Kristų ir būti Jo bendradarbiais žmonių pašventinimo kelyje dėka.

Šį nuostabų gegužės mėnesį kreipkimės į Mariją, Apaštalų Karalienę ir Kunigų Motiną, kad ji saugotų kiekvieną bręstantį pašaukimą, būtų apsisprendimo įkvėpėja ir palaikytoja, visus mus kantriai su motiniška palaima lydinti į vieni kitų pašventinimo darbą dieviškojo Sūnaus vynuogyne.

Lietuvos vyskupai

Įsteigta Šiluvos Marijos draugija

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius š. m. balandžio 9 d. dekretu įsteigė Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugiją. Dekretas dėl Draugijos įsteigimo buvo perskaitytas arkivyskupijos kunigams bei tikintiesiems Didįjį ketvirtadienį per Krizmos šv. Mišias arkikatedroje bazilikoje.

Draugija įsteigta atsiliepiant į nuoširdų tikinčiųjų pamaldumą bei siekiant dar plačiau skleisti Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje žinią. „Visus, kurie įsijungs į šios draugijos veiklą, raginu kuo sąžiningiau gyventi pagal Dievo įsakymus, Jėzaus Kristaus Evangeliją ir Bažnyčios mokymą, nuoširdžiai atlikti tiesiogines pareigas, siekti šventumo sekant Kristumi, branginti Eucharistiją ir rūpintis, kad kuo daugiau katalikų suvoktų sekmadienio šventimo svarbą, skaityti ir pažinti Šventąjį Raštą, melstis su juo, melstis už kunigus ir prašyti dvasinių pašaukimų, praktikuoti pamaldumą Švč. Mergelei Marijai, rūpintis Šiluvos šventove, skleisti Dievo ir artimo meilę bei Gerosios Naujienos viltį savo aplinkoje“, – rašoma dekrete. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugija savo veikloje vadovausis arkivyskupo patvirtintu draugijos statutu. Draugijos veikla organizuojama arkivyskupijos, dekanato ir parapijos (rektorato) lygmenimis. Draugijai vadovaus Kauno arkivyskupo metropolito paskirtas draugijos pirmininkas, veiklą koordinuos draugijos taryba. Draugija turės savo kapelioną, ženklą ir kt. Draugija parapijose (rektoratuose) veiks įkuriant čia jos skyrius. Statute numatyti draugijos narių įsipareigojimai. Jos nariais gali būti dvasininkai, pašvęstojo gyvenimo institutų nariai, praktikuojantys katalikai pasauliečiai, taip pat ir tie, kurie jau priklauso kitoms katalikiškoms bendruomenėms, organizacijoms, draugijoms, maldos grupėms ir pan.

-kasp-

Jaunimo dienų kryžiaus kelionė

Jau šimtas dienų, kai kelionę vėl pradėjo Lietuvos jaunimo dienų kryžius. Ap-

Didysis Velykų tridienis

Vilniuje

Balandžio 9 d. rytą Vilniaus arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos Didžiojo ketvirtadienio Krizmos Mišios. Joms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis, apaštališkojo nuncijaus Lietuvoje sekretorius mons. Jean-François Lantheaume'as bei per šimtą Vilniaus arkivyskupijos kunigų. Homilijoje kardinolas pabrėžė, kad kunigų misija – nešti Gerąją Naujieną vargdieniams, gilinti dvasinį gyvenimą, nepristigti sielovadinės meilės žmonėms, ieškoti būdų, kaip Evangeliją skleisti, gražinti tiems, kurie jau spėjo ją pamiršti. Kunigystė remiasi Dievo Dvasios galia. Niekas nenusipelnė šios dovanos. Kunigui patikėta misija viršija žmogaus jėgas, todėl taip svarbu rasti laiko pabūti su Kristumi asmeninėje maldoje. Ganytojas džiaugėsi, kad jau įsibėgėjo maldų už kunigus judėjimas. Vilniaus arkivyskupijoje veikia per šimtą grupelių, kurios malda palydi kunigų tarnystę. Pasibaigus apaštalo Pauliaus metams, visuotinėje Bažnyčioje popiežius paskelbs Kunigų metus, minint garsaus nuodėmklausio ir viso pasaulio klebonų globėjo šv. Jono Marijos Vianėjaus mirties 150 metų sukaktį. Tai bus puiki proga atkreipti visų žmonių dėmesį į kunigystės dovaną Bažnyčiai, galimybę paskatinti kunigų bendrystę.

Kaip tos dienos liturgijoje numatyta, buvo pašventinti Katechumenų, Ligonių ir Krizmos aliejai, kunigai susirinkusių žmonių akivaizdoje atnaujino savo pažadus, kuriuos prisiėmė šventimų dieną, kad Dievo ir Bažnyčios padedami galėtų tinkamai atlikti savo tarnystę pagal Gerojo Ganytojo pavyzdį.

Didžiojo ketvirtadienio vakarą Vilniaus arkikatedroje buvo švenčiamos Pasutinės vakariinės Mišios. Joms vadovavęs Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis per pamokslą sakė, jog Kristus savo mokiniams paliko Eucharistijos sakramentą. Tai galimybė pasistiprinti pačiu Dievu. Jėzus paliko kunigystės dovaną, kad savo sekėjais pašaukęs kunigus, visiems žmonėms paskelbtų Evangeliją. Apaštalas ir evangelistas Jonas aprašė ir mums paliktą Jėzaus tarnystės pavyzdį. Tą vakarą Jėzus mazgojo savo mokiniams kojas ir kvietė sekti šiuo nuolankios, pasiaukojamos meilės pavyzdžiu. Ganytojas priminė protiškai neįgaliųjų, jų šeimų bei draugų bendruomenę „Tikėjimas ir Šviesa“, kurioje per kiekvienas rekolekcijas gyvuoja tradicija vieni kitiems plauti kojas ir taip vaizdingu ženklu parodyti ir širdyje apsispręsti su meile bei dėmesiu kitiems tarnauti. Pagal seną tradiciją kardinolas mazgojo kojas dvylikai vyrų; tai Vilniaus arkikatedroje įvairiose srityse patarnaujantys žmonės, tarp jų buvo ir „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės narys. Po šv. Mišių Švč. Sakramentas iškilmingai perneštas į garbinimo altorių, įrengtą Šv. Kazimiero koplyčioje. Čia beveik iki pusiaunakčio tikintieji tyliai jį adoravo.

Balandžio 10 d., Didįjį penktadienį, trečią valandą po pietų, kai minima Jėzaus mirtis, tikintieji rinkosi į Vilniaus arkikatedrą Kryžiaus kelio maldai. Apeigas pradėjo kardinolas A. J. Bačkis. Jis susirinkusiems žmonėms priminė, kad Kristus nešė mūsų nuodėmių kryžių, kentėjo, numirė už visus ir taip parodė savo meilę bei gailėstingumą. Kardinolas ragino eiti Kryžiaus kelią prašant Dievo gailėstingumo ta malda, kurią Jėzus paliko žmonėms per šv. Faustina. Ganytojui vadovaujant, Gailėstingumo vainikėlio malda buvo pradėtas maldų devyndienis. Gailėstingumo maldą kalbėjo įvairių bendruomenių atstovai. Po maldos buvo atneštas kryžius, kurį kardinolas įteikė Vilniaus arkikatedros bazilikos administratoriui ir Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleriui kun. Robertui Šalaševičiui, toliau vadovavusiam Kryžiaus kelio apeigoms.

Kryžiaus kelias eitas nuo Vilniaus arkikatedros iki Trijų Kryžių kalno. Stotyse savo parengtus mąstymus sakė Vilniaus arkivyskupijos parapijų jaunimo grupelės. Pakaitomis jos nešė kryžių ir degančius fakelus. Jėzaus Kristaus kančia apmąstyta šiuolaikinio pasaulio akimis. Jaunimas mąstymuose pabrėžė situacijas, kuriose šiandien Kristus kenčia, yra išjuokiamas, skriaudžiamas. Kryžiaus kelio eisenoje dalyvavo pašvęstojo gyvenimo kongregacijų seserys, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikai. Per visą Kryžiaus kelią giedojo Vilniaus arkikatedros liaudiškų giesmių choras, kuriam pritarė eisenoje dalyvavę žmonės. Ant Trijų Kryžių kalno po XIV stoties mąstymo kun. Robertas Šalaševičius visiems priminė, jog žmogaus kančia nėra gniuždanti, jei ji sujungta su Jėzaus kryžiumi. Jėzus visas nuodėmes užnešė ant kryžiaus, kad visus išlaisvintų, pakviestų gyvenimui, kuris dovanojamas po mūsų Viešpaties prisikėlimo. Kryžiaus kelias baigtas kunigo palaiminimu ir giesme „Kryžiau šventas“.

Didžiojo penktadienio vakarą Vilniaus arkikatedroje pamaldoms vadovavo ir homiliją pasakė kardinolas A. J. Bačkis. Ganytojas pabrėžė, kad kryžius gali tapti gailestingumo mokykla, nes moko atleisti. Per Viešpaties gailestingumą visi žmonės gali patirti Dievo meilės apstumą.

Didįjį šeštadienį Velyknakčio šventimui Vilniaus arkikatedroje irgi vadovavo kardinolas. Pamaldų pradžioje katedros aikštėje jis nuo pašventintos ugnies uždegė žvakę. Velykų žvakės liepsna simbolizuoja prisikėlusį Kristų, kuris apšviečia nuodėmės tamsybėse skendinčius žmones. Kaip liepsna perskrodžia tamsą, taip Kristus įveikia mirtį, visiems žmonėms dovanuoja naujo, amžinojo gyvenimo viltį. Homilijoje kardinolas sakė, kad Velyknakčio įvykį esame kviečiami ne tik prisiminti, apmąstyti, švęsti ir minėti. Tam, kad mūsų gyvenimas šiandien taptų iš esmės kitoks, neužtenka pabūti šalia Prisikėlimo, jį giedoti, apie jį kalbėti. Visas šis sujudimas tebus malonus laisvalaikis ir kultūrinė šeimos tradicija, jei liksime stovėti prie Kristaus kapo angos žvelgdami istorijos gerbėjų akimis. Į Prisikėlimą turime įžengti, turime jį priimti ir jame dalyvauti. Tai asmenišką Kristaus priėmimą.

Velyknakčio apeigose buvo pakrikštyti penki suaugę žmonės po beveik metus trukusio pasirėngimo. Pakrikštytiesiems suteiktas Sutvirtinimo sakramentas ir Komunija.

Velykų sekmadienio ryto šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis. Homilijoje akcentuota, kad apie Kristaus prisikėlimą byloja ne tik tuščias kapas, nuristas akmuo, bet ir mokinių liudijimas, susitikimas su gyvu Viešpačiu, kurio rankos ir kojos buvo perdurtos vinimis. Jėzus gyvas Bažnyčioje, veikia sakramentuose, sutinkamas maldoje ir artimo meilėje. Po iškilmingų šv. Mišių apie Vilniaus arkikatedrą eita Eucharistijos procesija, kurioje gausiai dalyvavo tikintieji.

Kaune

Balandžio 9 d., Didžiojo ketvirtadienio rytmetį, Kauno arkikatedroje bazilikoje, kaip ir kitų vyskupijų katedrose, gausiai dalyvavę arkivyskupijoje tarnaujantys kunigai drauge su vyskupais šventė Krizmos šv. Mišias. Įspūdinga procesija prie atnaujinto didžiojo altoriaus atėję apie devynias dešimtis dvasininkų dėkojo Viešpačiui už kunigystės dovaną, išreiškė savo vienybę su juos šios tarnystės atlikti siuntusiais vyskupais.

Iškilmėse gausiai dalyvavo tikintieji. Jiems liturgiją aiškinęs kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas atkreipė dėmesį į du svarbius Didįjį ketvirtadienį mini-

lankęs Telšių vyskupijoje 74 parapijas, kryžius balandžio 18 d. perduotas Vilkaiviškio vyskupijos jaunimui. Savo kelionę jis tęs, kol, aplankęs visas Lietuvos vyskupijas, pasieks Panevėžio miestą, kur vyks Lietuvos jaunimo dienos–2010.

Nuo kelionės pradžios iš Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčios kryžių sutiko apie 6700 jaunuolių. Šis paprastai ir kukliai atrodantis tikėjimo ženklas palietė daugelio jaunuolių širdis. Jie tai liudija dienoraštyje, kuris keliauja kartu su kryžiumi. Vienas iš tokių liudijimų: „Nustebino, kad šis kryžius iš Klaipėdos atkeliavo ir į mūsų mažąjį miestelį, kad mūsų tiek daug, o miestelis toks mažas, kad atėję sutikti didingai skambančio LJD kryžiaus pamatėme kuklų kryžiaus medį ir supratome, kad dideli dalykai slypi paprastume.“

Kryžius keliauti pradėjo per Lietuvos jaunimo dienas Šiauliuose 2004 m. Joms pasibaigus, buvo pastatytas Kryžių kalne. 2007 vasarą dviratininkų piligrimų grupė iš Kryžių kalno atlydėjo kryžių į Klaipėdą, kur vyko Lietuvos jaunimo dienos-2007. Jų dalyviams Klaipėdoje tarptautinės katalikų maldos ir evangelizacinės mokyklos „Jeunesse et Liumere“ vadovas kun. Rene Luc sakė: „Lietuvos tikintiesiems dabar reikia nešti kryžius ne į Kryžių kalną, o iš jo – į pasaulį, į savo kasdienę aplinką.“

Tad pasibaigus 2007 m. Lietuvos jaunimo dienoms, kryžius apsistojo Klaipėdos parapijose, o šių metų pradžioje pradėjo savo kelionę po Lietuvą su Lietuvos jaunimu. „Nieko neverta kelionė, kurioje pasiektas tikslas yra tik atstumas, skaičiuojamas kilometrais. Širdies pokytis – tai svarbiausias atstumas, kurį noriu įveikti. Būk mano bendrakeleiviui bent vieną ar du kilometrus, trumpą valandėlę ar visą nenumaldomai praskubančią dieną“ – rašoma LJD kryžiaus dienoraštyje.

Keliaujantis kryžius taps ne tik artėjančių Lietuvos jaunimo dienų ženklu, bet ir bus palaiminimas tiems, kurie ateis su juo susitikti. -ljpc-

Velykos su Tiberiados broliais

Garsus „aleliuja“, giesmės, šokiai, šviesa simbolizuojančios žvakelės naktį – tokie Velykų ženklai didįjį šeštadienį iš miegų žadino Baltriškių kaimo (Zarasų r.) gyventojus. Daugiau nei šimtas jaunų žmonių, dar beveik tiek jų artimųjų iš visos Lietuvos suvažiavo švęsti Kristaus prisikėlimo su Tiberiados bendruomenės broliais.

Jauni žmonės iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, kitų Lietuvos miestų į Baltriškes, kur daugiau nei dešimtmetį gyvena keturi vienuoliai iš Belgijos, traukė nuo ketvirtadienio. Tradiciškai kunigas brolis Egidijus, kviesdamas apmąstyti Kristaus parodytą tarnystės pavyzdį, mazgojo jaunuoliams kojas, ragino nuoširdžiai išgyventi šv. Mišias.

Didįjį penktadienį jaunuoliai ant savo pečių nešė didelį medinį kryžių. „Be mirties nebūtų ir prisikėlimo. Kryžiuje matome didžiausią meilę“, – aiškino brolis Egidijus. Keturias dienas trukusioje stovykloje broliai jaunuoliams kalbėjo apie esmines krikščionybės tikėjimo tiesas, davė patarimų, kaip augti tikėjimu ir meile.

Lietuvos Caritas konferencija

Kovo 27 d. Kauno arkikatedros parapijos namuose surengta Lietuvos Caritas „Socialinių seminarų“ ciklo regioninė konferencija. Šį kartą kalbėta tema „Krikščioniška etika ir sėkmingas verslas. Katalikų laikysena sunkmečio laikotarpiu“. Pranešimą skaitė kun. dr. Kęstutis Kėvalas. Pranešimo įvade kun. K. Kėvalas pakartojo Bažnyčios socialinio mokymo pagrindinius teiginius, priminė šio mokslo kilmės šaknis ir pateikė 10 pasiūlymų, kaip organizuoti modernią visuomenę. Šiuos pasiūlymus prelegentas taikliai sutraukė į tris pagrindinius principus, kurių kiekvieno privalu laikytis: tai pagarba žmogaus kilnumui, įstatymo valdžia ir laisvoji ekonomika bei moralinė-kultūrinė tvarka bei šeima.

mus įvykius – Eucharistijos ir kunigystės įsteigimą. Mons. A. Grušas pabrėžė, kokios svarbios yra tikinčiųjų maldos už kunigus. Liturgijos metu buvo pašventinti ligonių, katechumenų aliejai ir šventoji Krizma bei atnaujinti kunigystės pažadai. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius priminė paties Kristaus paliktą pavedimą apaštalams tęsti jo misiją iki laikų pabaigos. Mokydami, pašventindami ir vadovaudami šią misiją dabar atlieka vyskupai ir jų siųstieji kunigai. Ganytojas pabrėžė pagrindinę kunigų pareigą – skelbti autentišką Dievo žodį ir iškėlė kilnius, sektinus apaštalo Pauliaus ir baltų kraštų misionieriaus Brunono atsidavimo Kristui bei pasiaukojamo Gerosios Naujienos skelbimo pavyzdžius. Ganytojas priminė kai kurias popiežiaus Jono Pauliaus II mintis, išsakytas per viešnągę Lietuvoje, ir ypač atkreipė dėmesį į svarbų, Šventojo Tėvo akcentuotą, šventųjų pavyzdį mūsų laikams, kurie panašūs į pagonybės metą. Arkivyskupas sakė, jog sudėtingoje Lietuvos nūdienoje, kur daug žmonių tebėra sužeisti, reikia ne kaltinti vieniems kitus, bet kiekvienam asmeniškai stengtis šventėti ir panašėti į Kristų, o kunigams – gydyti sužeistus šių laikų žmones, siekti evangelinio radikalumo ir tokios meilės, kokia išsiskyrė šventieji tikėjimo kankiniai. Užbaigdamas pamokslą ganytojas atskirai kreipėsi į tikinčiuosius prašydamas jų nepaliumamai melstis už kunigus, o broliams kunigams sakė: „Man gerai pažįstama jūsų tarnystė, jūsų džiaugsmas ir nusivylimas. Ir mums galioja tos pačios dvasinio gyvenimo taisyklės – galime būti tvirti tik giliai išsiskynę Viešpatyje ir vienybėje su Bažnyčia bei vieni su kitais, nes tuomet tarp mūsų būna pats Jėzus Kristus. Linkėdami vieni kitiems šios vienybės, paremkime vieni kitus malda, ypač per šias šv. Mišias.“

Šv. Mišių pabaigoje kurijos kancleris perskaitė arkiv. S. Tamkevičiaus dekretą, kuriuo steigiamas Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugija ir kviečiama būti jos nariais taip gilinant savo krikščioniškąjį gyvenimą ir pamaldumą bei įsipareigojant skleisti Švč. M. Marijos apsiareiškimo Šiluvoje žinią.

Balandžio 9 d., Didžiojo ketvirtadienio vakare, arkikatedroje bazilikoje, gausiai dalyvaujant tikintiesiems, buvo aukojamos Paskutinės vakarienės Mišios. Liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pakvietė visus šių ypatingų šv. Mišių dalyvius dėkoti Viešpačiui, kuris iš meilės visiems laikams liko tarp žmonių Eucharistijoje. Šv. Mišias koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mons. Adolfas Grušas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, kun. Kęstutis Kėvalas, kiti dvasininkai.

Homiliją sakęs vysk. J. Ivanauskas pavadino Velykų tridienį didžiausiu Dievo meilės ir žmogaus išgelbėjimo slėpiniu, atkreipė dėmesį, jog Viešpats Jėzus pakviečia prie Paskutinės vakarienės stalo ne simboliškai, ne perkeltine prasme, bet labai tikroviškai ir labai asmeniškai – kiekvieną žmogų. „Nebijokime priartėti prie Dievo. Būti toliau nuo jo slepia norą gyventi be jo“, – sakė ganytojas drąsindamas, kad Viešpaties atsiveikinimo vakarienėje į kovą už žmogų ateina Dievo meilė.

Balandžio 10 d., Didžiojo penktadienio vakare, Arkikatedroje bazilikoje tikintieji gausiai dalyvavo Viešpaties kančios pamaldose. Liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Viešpaties kančios ir mirties istoriją skaitė prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS.

Per pamokslą arkivyskupas pakvietė pasvarstyti, kada kančia išties yra prasminga, kaip iš savo Viešpaties Jėzaus išmokti priimti, apkabinti ir nešti savuosius kryžius. Ar dabartinis sunkmetis – tikrasis kryžius? Ar jis gali būti išganingas žmonėms, per Nepriklausomybės metus ne kartą klupdytiems ir klupusiems? Deja, pasak ganytojo žodžių, šis sunkmetis yra kryžius, tačiau be Nukryžiuotojo, pačių žmonių pasistatytas iš savo godumo, besaikio pinigų, daiktų, malonumų troškimo. Ganytojas atkreipė dėmesį į šiuolaikiniam žmogui iš prigimties būdingą kryžiaus baimę, bėgimą nuo kančios pačiais apgaulingiausiais ir jį patį pražudančiais būdais. „Didįjį penktadienį Kristaus kryžių pagerbiame apeigomis, tačiau tikrasis kryžiaus pagerbimas vyksta per visus metus kiekvieno iš mūsų konkrečiame gyvenime. Ir nuo mūsų priklauso, ar tas kryžius bus išaukštintas, ar paniekintas. Mokykimės iš paties Kristaus. Mokykimės savo varguose ir išbandymuose neužsidaryti savo kančioje, bet maldoje atsiverti Dievo veikimui“, – ragino arkivyskupas.

20 val. prie Šv. arkangelo Mykolo (įgulos) bažnyčios prasidėjo tradicinė Kryžiaus kelio eisena miesto gatvėmis. Jai vadovavo ir šventąjį kryžių nešė arkiv. S. Tamkevičius, pradžioje pakvietęs šiuo kančios keliu eiti į susitaikymą su Dievu per savo kalčių išpažinimą. Apmąstydami Viešpaties kančios kelią, su degančiomis žvakėmis rankose, drauge giedodami ėjo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mieste tarnaujantys kunigai, Kauno kunigų seminarijos klierikai, pašvęstojo gyvenimo nariai, gausi minia tikinčiųjų – tarp jų buvo daug jaunimo, šeimų su mažais vaikais.

Stabtelėjus keturiolikoje stočių Šventojo Rašto skaitinius iš apaštalo Pauliaus laišku skaitė kun. Kęstutis Kėvalas, mąstymus, paremtus tautų apaštalo padrašinimais ir pamokymais pirmosioms krikščionių bendruomenėms – klierikas Gytis Stumbras, maldas – ses. Liucija Grybaitė FMA. Giedojimui vadovavo ses. Celina Galinytė OSB ir seserys benediktinės. Jėzaus Kristaus kančia ir mirtis Golgotoje šioje eisenoje buvo pagerbta ir apmąstyta šių laikų žmogaus akimis. Kryžiaus kelio eisena baigta arkikatedroje bazilikoje. Arkivyskupas palaimino jos dalyvius šventojo Kryžiaus relikvija ir nuoširdžiai padėkojo už itin gausų dalyvavimą.

Balandžio 11 d., Didžiojo šeštadienio vakare, daugelyje arkivyskupijos bažnyčių buvo švenčiama Velykų vigilija – Viešpačiui pašvęstosios nakties maldos budėjimas laukiant jo prisikėlimo. Kauno arkikatedroje bazilikoje vigilija prasidėjo 20 val. Išskilmingai keturių dalių liturgijai vadovavo arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Ją drauge šventė arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Artūras Jagelavičius, kiti dvasininkai.

Per pamokslą vysk. J. Ivanauskas, sveikindamas pamaldų dalyvius ir dalydamasis su jais gyvo tikėjimo džiaugsmu Kristaus Prisikėlimo šventėje, kalbėjo: „Švenčiame su didžiu džiaugsmu, nes tarp mūsų, čia, dabar, yra pats prisikėlęs Kristus. Tai naktis, į kurią mes keliaujame visą savo gyvenimą – į džiaugsmo pilnatvę, amžinąjį Velykų susitikimą.“ Šias Velykas, švenčiamas jubiliejiniais Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metais, ganytojas pavadino išskirtinėmis – jų ypatingumą jis susiejo su kiekvieno asmeniškų išsakymu Kristuje – nusiteikimu priimti Kristų, mirtį nugalėjusį, tikrai prisikėlusį ir trokštantį, kad žmogus turėtų amžinąjį gyvenimą. Tuščiu kapu pavadinęs mirties kultūrą, religinės savimonės sumenkimą, vysk. J. Ivanauskas sakė, jog žmogaus širdis tebėra pasiilgusi Dievo, ir palinkėjo būti tikrais Prisikėlimo krikščionimis.

Šiandien žmogui bandoma įteigti, jog jis gali rinktis, kuo nori būti. „Bet žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą, todėl jis jau turi protingą ir moraliai atsakingą bei kūrybingą žmogiškąją prigimtį, todėl turi ne ją keisti, bet ją tokią atrasti“, – kalbėjo kunigas. Darbo rinkoje pastebimas nesugebėjimas įžvelgti žmogaus orumo ir jo pašaukimo tikslų. Žmogus yra socialinė būtybė ir tobulėti jis gali tik plėtodamas tarpusavio santykius, kurie turėtų būti paremti moralinėmis vertybėmis. Tačiau bendruomenės santykiai šiuo metu dažnai yra sužeisti, žmonės praradę bendrytės įgūdžius. Pasak prelegento, būtina stiprinti socialines institucijas. Pradėti reikia ne nuo įvairiausių įstaigų steigimo, o visų pirma nuo šeimos, kuri yra pagrindinė socialinė institucija. Pranešėjas atkreipė dėmesį, kad panaikinti prigimtinės nuodėmės negalime. Socialinę nelygybę, neturtą galima tik sumažinti, bet ne panaikinti. Utopiniai siekiai viską pakeisti yra neįvykdomi ir tik klaidina žmogų.

Kun. K. Kėvalas nagrinėjo krikščioniškosios moralės ir ekonomikos santykį, aptarė etikos svarbą kasdieniam gyvenimui, ūkio plėtrai, išdėstė pagrindinius moralės principus ir kokios priežastys lemia, kad dabar krikščioniška moralė ir ekonomika viena nuo kitos formaliai atsiskyrusios. Didžiausia mūsų laikų problema – Dievo pašalinimas „iš viešojo gyvenimo“. O juk teisingai supras ta rinkos ekonomika, turinti įstatymo valdžios kontekstą, gali visuomenei padėti tapti moralesnei. Juk pagrindinis ekonomikos tikslas – ne besaikis pelno siekimas, bet žmogus. Ekonomika, kurioje nelieta vietos etikai ir moralei, iškreipia žmogaus pašaukimo tikslus ir todėl sprogsta krizėmis.

Pranešimas sukėlė aktyvią diskusiją tarp gausiai susirinkusių klausytojų. Konferencijos dalyviai svarstė, ar įmanoma pakeisti verslininkų griežtą poziciją ypač šiandien, kai Lietuva ir visas pasaulis išgyvena sunkmetį. Kunigo nuomone, nieko nedarymas ir vilties praradimas yra didelis visuomenės

vystymosi stabdys, todėl reikia pradėti keisti pasaulį pirmiausia nuo savęs. Tai žadina krikščioniškas ambicijas veikti ir neleisti vilčiai užgesti.

-Ici-

„Praktinio gerumo akcija“

Balandžio 8 d. vyko jau antroji Lietuvos ir Kauno arkivyskupijos *Caritas* rengta „Praktinio gerumo akcija“, kurioje dalyvavo Kauno kolegijos, Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos bei Kauno medicinos universitetų studentai – būsimi socialinio darbo, ergoterapijos, psichologijos, teologijos bei užsienio kalbų specialistai. Akcija buvo siekiama padėti seniems, sergantiems ir vienišiams Kauno gyventojams – organizacijos *Caritas* ir Socialinių paslaugų centro atstovų globojamiems žmonėms – susitvarkyti buitį prieš didžiąsias šventes ir sykiu pabendraujant su jais praskaidrinti ne itin džiugią jų kasdienybę.

Jgyvendinant velykinę „Praktinio gerumo akciją“ prisidėjo beveik 50 savanorių, iš viso tą dieną aplankiusių 26 žmonių namus, Šančių parapijos senelių namus. Kai kurie akcijoje dalyvavo jau antrą kartą. Be fizinio nuovargio, kurį paminėjo beveik kiekvienas akcijos dalyvis, nemažai savanorių nurodė, jog ne lengviau buvo kalbėtis su aplankytais žmonėmis – ypač kai jie, nudžiugę atėjusiais lankytojais, imdavo guostis, kad yra vieniši, jaučiasi niekam nereikalingi, o pasiligojusių jų niekas nelanko.

Lietuvos *Caritas* Slaugos ir globos namuose skyriaus darbuotojos, programos koordinatore Jūratė Matikovienė ir socialinė darbuotoja Kristina Lingienė, prižiūrėjusios ir „Praktinio gerumo akciją“, džiaugėsi, kad ši, jau antroji, akcija taip puikiai pavyko. Tai, kad akcijoje dalyvavo dvigubai daugiau savanorių, sutikusių skirti vieną dieną padėti kitiems, rodo, jog savanorystė ir jautrumas greta esančiam mūsų visuomenėje tampa vis populiareni. Kitaip nei ankstesniais metais akcijoje dalyvavo ir Veršvų, Dobkevičiaus, Šančių vidurinių mokyklų bei „Saulės“ ir „Aušros“ gimnazijų mokslei-

Laikantis senos įkrikščioninimo tradicijos, Velyknakčio vigilijoje penkiems krikščionių bendruomenės nariais pasiryžusiems tapti katechumenams arkivyskupas suteikė Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus. Paskui ir visi pamaldų dalyviai atnaujino savo Krikšto pažadus. Prieš palaiminimą džiaugsmingų Velykų sulaukusius pasveikino arkiv. S. Tamkevičius ir palinkėjo Kristaus atneštosios ramybės kiekvienam asmeniškai ir šeimoms.

Balandžio 12-ąją Velykų ryto pamaldos arkikatedroje sutraukė daugybę miesto tikinčiųjų. Skelbiant Viešpaties Prisikėlimą triskart aplink šventovę šv. Mišių pradžioje buvo einama Eucharistinė procesija, išreiškusi džiaugsmą ir paliudijusi tikėjimo, vilties ir meilės pergalę prieš mirtį ir visokį blogį. Kauno arkivyskupas priminė moterų, atskubėjusių palaidoti mylimą Mokytoją, išgastį. „Jos nepajėgė iškart suvokti, kad Kristaus prisikėlimas yra tikrovė ir kad šia tikrove reikia džiaugtis, o ne jos bijoti. Šv. Velykos yra puiki proga apmąstyti ne tik istorinį Jėzaus prisikėlimo įvykį, bet ir tai, ką Kristaus prisikėlimas reiškia mūsų asmeniniame gyvenime, – sakė arkivyskupas. – Mūsų dabartinis gyvenimas nesaugus ne vien dėl to, kad galime netekti darbo ir elementariausioms reikmėms neturėti lėšų, bet ypač todėl, kad pasigendame paprasčiausios pagarbos ir teisingumo. Žmogus nesijaučia saugus, nes gali būti apgautas, apšmeižtas, suniekintas ir paliktas vienas su savo kančia, neviltimi ir bejėgiškumu. Tačiau net pačiu blogiausiu atveju, jei žmogaus širdyje yra tikėjimas į prisikėlusįjį Kristų, jis savo sielos gelmėje visuomet girdės jam labai reikalingą žodį: *Nebijokite!*“. Velykų proga ganytojas nuoširdžiai sveikino arkivyskupijos tikinčiuosius ir visus geros valios žmones linkėdamas jiems drąsos, ramybės, pasitikėjimo ir vilties.

Kryžiaus kelias Marijampolėje

Didįjį penktadienį, balandžio 10-ąją, Marijampolės bazilikos jaunimo iniciatyva pirmą kartą Kryžiaus kelias eitas Marijampolės miesto gatvėmis. Pamaldos prasidėjo Viešpaties agonijos ir dieviškojo gailestingumo valandą – trečią valandą po pietų. Kryžių, dydžiu ir išvaizda primenantį Kristaus neštą kryžių, pašventino parapijos klebonas kun. Andrius Šidlauskas MIC. Jis kvietė malda vienyti su Išganytoju, dėl mūsų, žmonių, nešusių panašų kryžių, bei visa Katalikų Bažnyčia, vadovaujama Šventojo Tėvo, šiandien apmąstančia Kristaus kančią. Klebonas taip pat atkreipė dėmesį, jog simboliška, kad pirmą kartą Marijampolės gatvėse vykstančios Kryžiaus kelio pamaldos pradeda Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejiniiais metais. Jis priminė šventąjį Brunoną ir kitus pirmuosius šio krašto kankinius, kurių kraujas pralietas skleidžiant Gerąją Naujieną Kristaus nepažįstančioms tautoms.

Marijampolės miestas taip pat mena dvasininkų ir kitų krikščionių persekiojimus. O šios kartos tikintieji yra išgyvenę skaudžią lagerių ir tremčių patirtį. Šiais laikais taip pat reikia katalikų ryžto bei kantrybės priimti nepelnytus kirčius bei nešti pasaulio atmetamą kryžių. Todėl labai svarbu, kad į Marijampolės bazilikos jaunimo kvietimą atsiliepė parapijos katalikiškosios organizacijos, globos namai bei centrai.

Kryžiaus kelias eitas pro miesto Municipalinį teatrą, Poezijos parku, centre miesto aikšte, prie Marijonų gimnazijos. Įvairios organizacijos buvo parengusios Kryžiaus kelio stočių apmąstymus. Ne vienam jaunuoliui pirmą kartą teko prisiliesti ar nešti tokį didelį ir sunkų kryžių, kai kurie apskritai pirmą kartą dalyvavo Kryžiaus kelio pamaldose. Jauniesiems skautams, maltiečiams, ateitininkams, valančiukams, vaikų globos namų auklėtiniams ir kitiems šio Kryžiaus kelio dalyviams patirtas išpūdis ilgam išspaus jų atmintyje.

-ksb, kasp, rs-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Balandžio 1 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Jį malda pradėjo Vilniaus arkivyskupijos arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Ganytojas dėkojo, kad parapijų kunigai prisideda prie Taizé bendruomenės rengiamo Europos jaunimo susitikimo organizavimo. Briuselyje vykęs Naujametis jaunimo susitikimas buvo nuostabus krikščionybės liudijimas, didelė evangelizacija. Pasitikėjimo piligrimystė paliečia ne tik Bažnyčią lankančius žmones, bet net ir nuo jos nutolusius. Pasitikėjimas – nuolankiausias, kasdieniškiausias žodis, apimantis meilę ir bendravimą. Pasitikėjimo taip trūksta šių laikų visuomenei, jo pasigendama ir tarp kunigų. Be pasitikėjimo nėra tvirtos bendruomenės, stiprios šeimos. Pasitikėjimas yra svetingumo pagrindas. Todėl Vilniaus parapijų šeimos akinamos atverti savo namų duris piligrimams. Kardinolas kunigus ragino nebijoti jaunimo klausimų ir svarstyti apie gyvenimo bei tikėjimo dalykus. Šeimų, parapijų svetingumas ir geranoriškumas padarys atvykusiems žmonėms gerą įspūdį apie mūsų tėvynę, Kristų ir Bažnyčią.

Kunigai žiūrėjo filmą apie Taizé bendruomenės rengiamus susitikimus. Šis filmas rodomas parapijose šeimoms, kurios kviečiamos priimti piligrimus. Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininkas kun. Marius Žitkauskas pranešė, kad gegužės 1–3 d. Vilniuje rengiamo susitikimo metu numatomos įvairios darbo grupės. Viena iš jų – tylos vieta kurioje nors Vilniaus bažnyčioje. Joje vyks tyli adoracija ir bus klausoma išpažinčių lietuvių, lenkų, rusų, anglų ir kt. kalbomis. Todėl kviečiami atsiliepti kunigai, kurie galėtų penktadienį nuo 15 iki 17 val. ir šeštadienį nuo 14.30 val. iki 17 val. teikti Sutaikinimo sakramentą.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis džiaugėsi, kad susibūrė per 100 maldos grupelių, kurios meldžiasi už kunigus. Ganytojas nuoširdžiai dėkojo už parodytas iniciatyvas ir kunigų teikiamą palaikymą šioms grupelėms. Pasibaigus Pauliaus metams, Šventasis Tėvas paskelbs Kunigų metus, nes bus minima 150 metų sukaktis nuo Arso klebono, šv. Jono Marijos Vianėjaus mirties. Svarbu ugdyti misionierišką kunigų dvasią ir ieškoti nutolusių nuo Bažnyčios žmonių. Popiežius ragina skirti dėmesį nuolatiniam kunigų ugdymui. Ten, kur trūksta kunigų, svarbu nenuieiti klaidingu keliu ir nekurti struktūrų, kuriose būtų tenkinamasi be kunigiškosios tarnystės. Bet kokiomis sąlygomis Eucharistijos šventimas ir Sutaikinimo sakramentas rezervuotinas tik kunigams. Kunigas turėtų išmokti deramai bendrauti ir bendradarbiauti su pasauliečiais, nes jie parapijos gyvenime yra nepamainomi pagalbininkai. Didelis pavojus šių laikų kunigams – įpulti vien į aktyvią veiklą ir neskirti laiko pabūti su Kristumi, negana to, pastebima tendencija – nenoras eiti ten, kur esi siunčiamas. Ganytojas pabrėžė, jog stengsis laikytis įsigaliojusios taisyklės kas septynerius metus keisti klebono tarnystės vietą, nevengs perkėlinėti kunigus pagal pastoracinius poreikius, kad būtų stiprinamos parapijos, į tikėjimo gyvenimą patraukiamas jaunimas. Kardinolas kvietė kunigus pasidalyti idėjomis, kaip galima būtų paminėti Kunigų metus. Ta proga ir dekanai galėtų būti aktyvesni, padėti, pasidomėti, kaip sekasi parapijose dirbantiems kunigams.

Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleris kun. Robertas Šalaševičius pranešė, kad jau parengtas Sutvirtinimo sakramento teikimo grafikas. Dėl galimų pakeitimų klebonai ir rektoriai turėtų nedelsdami kreiptis į Vilniaus arkivyskupijos kurijos kanclerį. Taip pat kun. Robertas Šalaševičius primygtinai ragino kuo skubiau Ekonomo tarnybai pateikti bažnyčių kadastrines bylas ar informaciją apie parapijų turėtą turtą.

viai. Moterys tikisi, jog ilgainiui ši akcija taps tradicinė ir iškeliaus už Kauno ribų.

Lietuvos *Caritas* Slaugos ir globos namuose skyrius savo veikla siekia suburti bendruomenę, teikiančią savanorišką pagalbą seniems, vienišiemis ir sergantiems bendruomenės nariams. Kiekvienais metais vien tik Kaune įvairiapusę pagalba suteikiama beveik dviem šimtams vyresnio amžiaus pasiligojusių žmonių ir jų šeimoms. Praktiškai kiekvieną dieną į *Caritas* padalinius kreipiasi ligonius slaugantys šeimos ar bendruomenės nariai. Aktyvi slaugos ir sielovados veikla vykdoma ir Panevėžio, Kaišiadorių bei Vilniaus vyskupijų *Caritas* skyriuose. Nuo rudens planuojama pradėti burti naujas savanorių grupes Šiauliuose bei Raseiniuose.

-Ici-

Caritas mokymai savanoriams

Vasario ir kovo mėnesį Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* kartą per savaitę rengė mokymus programos „Didysis draugas/Didžioji draugė“ savanoriams. Šios programos esmė yra suaugusio žmogaus ilgalaikis bendravimas su vaiku, siekiant ugdyti jo dvasingumą, atsakomybę, pasitikėjimą savimi.

Mokymai vyko Vilkaviškio vyskupijos sielovados centro ir Marijampolės dekanato šeimos centro patalpose. Dalyviai gilinosi į tai, kas yra savanorystė, kokie yra programos „Didysis draugas/Didžioji draugė“ etikos principai, kaip padėti mažiesiems draugams išgyventi artimo žmogaus netektį ar netapti patyčių auka. Mokymų vadovė Ausma Sakalauskaitė, Sangrūdės Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapijos vargonininkė, padėjo didiesiems draugams modeliuoti situacijas, kuriose buvo mokomasi atpažinti mažųjų draugų jausmus, pagelbėti jiems įveikti psichologines krizes.

Programos koordinatorė Aušra Adomavičiūtė savanoriams priminė, kad *Caritas* yra katalikiška organizacija, kuri remiasi Katalikų Bažnyčios socialiniu mokymu

bei teikia pagalbą labiausiai pažeidžiamiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų rasės, tautybės, religijos ar lyties. Buvo parodytas filmas „*Deus caritas est*“, pasakojantis apie *Caritas* organizacijos kilmę, istoriją ir jos misiją. Savanoriai domėjosi, kokie yra Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* tikslai, struktūra, kokios vykdomos programos ir projektai. Jie geriau įsisąmonino savo atsakomybę, suprasdami, kad pagal jų elgesį žmonės spęš ir apie jų atstovaujamą organizaciją. Pamatę, į kokį didelį artimo meilės darbą vykdančių savanorių būrį įsitraukė, didieji draugai panoro susipažinti ir su kitais *Caritas* savanoriais, talkinti įvairiuose *Caritas* organizuojamuose renginiuose, šventėse ar akcijose.

Rūpinantis programos „Didysis draugas/Didžioji draugė“ plėtra, mokymų dalyviai gavo užduotį pakviesti bent po vieną naują draugą į informacinį šios programos pristatymą. Balandžio 18 d. Sasnavos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčioje numatyta šv. Mišiomis pradėti didžiųjų ir mažųjų draugų seminarą, kuris tęsis parapijos namuose ir kuriame dalyvaus naujai į programą įsitraukę savanoriai.

-aa-

Seminaras apie vidinį gydymą

Kovo 31 d. Kauno medicinos universiteto (KMU) Mokomojo laboratorijų korpuso auditorijoje medikų ateitininkų korporacijos „Gaja“ nariai surengė seminarą „Ar gydytojo uždavinys išrašyti sielos gydymo receptą?“.

Šia tema su būsimaisiais medikais min-timis dalijosi renginio svečias, didelę vidinio gydymo tarnystės patirtį turintis Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto dėstytojas kun. Kęstutis Rugevičius. Jis paaiškino biblinę žmogaus sampratą ir atkreipė dėmesį, kad žmoguje yra sritis, kuri yra nepažeidžiama ir leidžia jam būti pajėgiam atsiliiepti į Dievo kvietimą bendrauti Šventojoje Dvasioje. Pasak prelegento, žmogų veikia pasaulis, įvairūs išoriniai ir vidiniai dirgikliai,

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas pranešė, kad balandžio 17–18 d. seminarijoje rengiamos rekolekcijos tiems, kurie svarsto apie pašaukimą, balandžio 25 d. numatoma Atvirų durų diena, dokumentai priimami rugpjūčio 3–7 d., o stojamieji egzaminai vyks rugpjūčio 11–12 d.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tumnaitis dvasininkus ragino netuokti pernelyg jaunų sužadėtinių, nes tokių žmonių santuokos neretai būna labai nepatvarios, dažniau dėl santuokos sutuoktinius siūsti pas vyskupą. Taip pat vyskupas kaimo klebonus akino raginti žmones nedeginti žolės, nes taip keliama grėsmė ne tik gamtai, bet ir pastatams bei žmonėms.

Kunigų susirinkime pranešta, jog šv. Petro skatikas, t. y. aukos Šventajam Tėvui, bus renkamos Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus dieną, birželio 29-ąją. -ksb-

Evangelizacijos tūkstantmečiui skirta konferencija

Balandžio 2 d. Šiaulių universiteto Baltojoje salėje Lietuvių katalikų mokslo akademijos Šiaulių skyrius surengė mokslinę konferenciją „Evangelizacijos tūkstantmetis Lietuvoje“. Linkėdamas sėkmingo darbo, Šiaulių katedroje vyskupas Eugenijus Bartulis ta proga aukojo šv. Mišias.

„Į šventumą, Evangelijos nešami, einame meilės ir aukos žingsniais“, – sakė Šiaulių ganytojas konferencijos įžanginiame žodyje. Šiaulių universiteto rektorius Vidas Lauruška džiaugėsi aktualia tematika, pritraukusia į konferenciją nemažą būrį studentų. Šiaulių universiteto Mokslo ir meno prorektorės Stefanijos Ališauskienės teigimu, visi pranešimai leido reflektuoti savo tapatybę, permąstyti daug dalykų.

Kun. Kęstutis Kėvalas kalbėjo apie Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II lankymosi Lietuvoje reikšmę evangelizacijos atsinaujinimui. Evangelizacija Lietuvoje, anot prelegento, buvo atnaujinta trimis aspektais: tai kultūros evangelizacija, evangelizacija viltimi ir asmeninis pastiprinimas.

Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila teigė, kad „Šventojo Rašto tekstai mūsų dienomis netaps Dievo žodžiu, jei jį skaitančio ar klausančio širdis nebus atvira ir svetinga pačiam Dievui. Lietuvos vardo paminėjimas skatina naujai atrasti perimtas krikščioniškąsias vertybes, giliai išsisknijusias mūsų krašto kultūroje, tradicijose, gyvensenoje, žmonių mąstysenoje. Labai nuskurstume visa tai atmetę ar kaip nors praradę.“

Pasak docento Stasio Šimaičio, „evangelizacija akcentuoja kultūros atsinaujinimą iš vidaus, siekia žmogaus išlaisvinimo. Šis išlaisvinimas įgyvendinamas atnaujinant visas žmonijos sritis. Evangelizacija nesibaigia ir neapsiriboja vienkartiniais istoriniais įvykiais.“ Prof. habil. dr. Vytautas Šlapkauskas, skaitęs pranešimą „Žmogaus orumas ir garbė“, pabrėžė, kad „orumas kaip vertingumas yra asmens vidinis bruožas ir suteikia moralės pirmumą socialinės moralės atžvilgiu. Tai reiškia, kad asmuo turi laisvą valią, kuria remdamasis priima vertybinius sprendimus ir atsako už juos. Moralinės sąmonės dėka galime integruotis visuomenėje.“ Dr. Dalia Verbylaitė kalbėjo apie dvasingumą kaip universalios tiesos realizavimą ir palaimos patirtį. Realybėje dvasingumas glaudžiai susijęs su religija, bet teoriškai, o dar dažniau praktiškai, anot prelegentės, šiuos dalykus atskiriame. Iš tiesų „dvasingumas yra syvai, kuriais religija maitinasi“.

Prof. habil. dr. Gintautas Mažeikis skaitė pranešimą tema „Evangelizacijos – europizacijos paralelės Lietuvos LDK ir dabar“. Prelegentas nagrinėjo tikėjimo propagavimo tinklus bei jų veiksmingumą. Vienas veiksmingiausių LDK buvo jėzuitų kuriamas švietimo tinklas, kurio vienas svarbiausių tikslų buvo išmintingai, aktyviai, meniškai pamokslauti. Apžvelgdamas Lietuvos ateitininkų tikslus, kun. Saulius Matulis pripažino, jog ateitininkų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje“ yra itin svarbus. Šiandien aktualu, kad kiekvienas jaunas žmogus atsakingai ruoštųsi gyvenimui, kurtų savo vertybių sistemą, taptų doras, atsakingas, tarnautų visuomenei.

Prof. emeritas, habil. dr. Vytautas Karvelis pranešimu „Bažnyčios vaidmuo organizuojant neįgaliųjų globą ir jų specialųjį ugdymą Lietuvoje“ aktualizavo Šventojo Rašto mintį: „Ką padarėte vienam iš mažiausiųjų brolių, man padarėte.“ Šiaulių universiteto kapelionas kun. Egidijus Venckus reziumavo konferencijos pranešimus ir pateikė aktualių klausimų. Vienas jų – ką asmeniškai darome, išgirdę evangelizacijos žinią šiandien? Konferencija baigta ŠU choro „Studium“ koncertu.

Atsinaujinimo diena Kaune

Balandžio 19 d. – Dievo Gailestingumo sekmadienį – Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) sausakimšoje Didžiojoje salėje, vyko katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ organizuojama tradicinė Atsinaujinimo diena. Drauge su Lietuvos šeimos centru tęsiant šeimyninio gyvenimo aktualijas, šįkart pasirinkta tema „Visą gyvenimą kartu: kodėl reikia pasirengti santuokai?“ Renginys prasidėjo beveik valandą trukusiu Dievo šlovinimu ir malda.

Konferencijoje pranešimą „Sutuoktinis – vaikščiojantis sakramentas?!“ skaičiusio kunigo Ričardo Doveikos žodžiais, kas šalia mūsų yra šią sekundę – didžiausia Dievo dovana mums. To neturėtų pamiršti ir sutuoktiniai: jie vienas kitam – vaikščiojantis sakramentas, Dievo malonės šaltinis. Minėdamas iškreiptos – modernios – visuomenės pavyzdžius, kai Vasario 14-oji tampa „meilės be pasekmių“ propagavimo diena, o jaunuoliai tuokiasi, nes priversti atiduoti duoklę tėvams arba visuomenėje prisistatyti kaip turį vyrą (žmoną) tarsi kokią nuosavybę, privalantį jį (ją) padaryti laimingą, prelegentas teigė, jog sukurti šeimą – „nei prievolė, nei pareiga“. Esą Evangelijos žodžiai „daug pašauktųjų, bet mažai išrinktųjų“ tinka kalbant ir apie santuoką: „Mažai yra išrinktųjų, kurie dovanotų vienas kitam sakramentą – sukurtą tvirtą šeimą.“ Todėl kun. R. Doveika kvietė atgaivinti žodį „pašaukimas“.

Pasirengimas santuokai – besikartojas įvykis, lydįs sutuoktinius visą gyvenimą, juk kitas yra Dievo dovana. Mylėti – tai abiem kartu to paties norėti ir nenorėti. Tai reiškia būti atsigręžus į vienas kitą, puoselėti dialogą vienam su kitu – t. y. atsakyti į dieviškąjį pašaukimą. „Kokį save vienas kitam dovanojame tuokdamiesi?“ Paneigdamas atsakymus „nuodėmingą“, „tikrą“, „netobulą“ ir panašius, jis sakė, jog „nuoga“. Dovanodami save nuoga ir matydami kitą nuoga, nejaučiate gėdos, nes tą akimirką įgyvendinamas santuokinis sakramentas – kas Dievo sumanyta nuo amžių. Kalbėdamas apie lytiškumą, kun. Ričardas pabrėžė, kad per jį žmogus įsiasmenina ir įsamenina kitą. Kas mokės elgtis su lytiškumo dovana, kas mokės jį suvaldyti, tas mokės gyventi šeimoje. Kad sutuoktiniai – vienas kito sakramentas iš kūno ir kraujo – įstengtų vienas kitą daryti laimingą, būtina savišvieta: mąstymas, malda, atgaila. Prelegentas skatino sutuoktinius miegamajame prie lovos laikyti ne sapnininką, o Šventąjį Raštą – „mūsų šeimų šaltinį“, taip pat kryžių, iš kurio „srūva sakramentų ma-

bet ir žmogus gali veikti pasaulį. Kaip žmogus veikia pasaulį, priklauso nuo jo pasaulėžiūros ir sužeidimų. Kunigas sakė, jog dažnai žmonės būna nekalti dėl patirtų sužeidimų ir nesąmoningai toliau žeidžia kitus, tačiau šią grandinę galima nutraukti per atleidimą bei atsiprašymą ir sakramentinį gyvenimą.

Renginio dalyviams paaiškinta, jog vidinio gydymo pamaldose kunigas ar užtarimo malda besimeldžiantis asmuo Šventosios Dvasios galia prašo Dievo gydyti sužeistą žmogų, užtaria jį, kad atsivėręs būtų gydomas per asmeninį santykį su Kristumi. Pasak kun. K. Rugevičiaus, vidinis gydymas nėra maginis dalykas, bet konkretaus blogio panaikinimas žmoguje Kristaus galia – tai suvokti galima tik tikėjimu.

Didelio KMU studentų susidomėjimo susilaukė žmogaus vientisumo pažeidimo ir su juo susijusių padarinių aptarimas. Buvo diskutuojama, kokios gydytojo kompetencijos ribos: ar gydytojas gali pacientui pasiūlyti kreiptis į kunigą, ar turi klausti paciento, kokios jo religinės pažiūros? Teirautasi ir apie Ligonų patepimo sakramentą, kuris klaidingai daugelio lietuvių dar suvokiamas kaip „paskutinio patepimo“ sakramentas. Seminaras baigėsi nuširdžiu pabendravimu ir diskusija prie arbatos puodelio.

-sam-

Svečiai iš Drezdno

Balandžio 17 d. Lietuvoje kelias dienas viešėjusi Drezdno vyskupijos Jaunimo centro komanda Kaune susitiko su arkivyskupijos jaunimo sielovados vadovais ir bendradarbiais. Penkių svečių grupė, vadovaujama kun. Ralpho Kochinkos bei ne pirmą kartą pas mus viešinio Uwe Pohlo, iš pat ryto su jaunimu šventė Taizė pamaldas Jono Pauliaus II piligrimų centre. Vėliau arkivyskupijos jaunimo centre vyko susitikimas su jo darbuotojais bei arkivyskupijos augziliaru vyskupu Jonu Ivanausku. Su svečiais kalbėjosi ir atsakingieji akademinės sielovados bendradarbiai.

Dalijantis abipuse patirtimi, svečiai papasakojo apie savo darbo su jaunimu savitumą palyginti sekularioje savo aplinkos visuomenėje. Drezdeno jaunimo centro darbuotojai stengiasi eiti į mokyklas, kviešti į savo rengiamus seminarus atskiras klases; jie taiko įdomių, praktinių metodų mokydami jaunimą pažinti ir skaityti Šventąjį Raštą. Svečiai papasakojo apie universitetų paraprijos namus, į kuriuos kviečiami ateiti studijuojantys jaunuoliai. Pasak Drezdeno jaunimo sielovados bendradarbių, jie siekia jaunuoliams atskleisti tikėjimo ir Bažnyčios grožį. Svečiai iš Drezdeno tą pačią dieną lankėsi ir kurijoje, susitiko su arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi, vyko į Šiluvą bei Kryžių kalną. Vakare surengtas įdomus susitikimas su visais arkivyskupijos Jaunimo centro, gyvuojančio jau 15 metų, darbuotojais.

Kauno arkivyskupijos jaunimo centras svečius pasitiko atnaujintose patalpose, kur ketinama įrengti dar ir koplyčią. Šio centro planuose – trečiadieniais rengti atviras dienas; su jaunuoliais tomis dienomis būtų pasirengę susitikti jaunimo grupių vadovai, seserys vienuolės ir kt. Nuo rudens ketinama plėsti veiklą ir kviešti jaunimą atrasti Dievą per bendrą meninę-kūrybinę veiklą.

-kasp-

Keliais žodžiais

Prienai. Balandžio 3 d. Prienų krašto muziejuje jau 5-ąjį kartą vyko susikaupimo valanda „Gyvoji verba“. Šiais metais joje dalyvavo ir savo prisiminimais apie kun. Juozą Zdebskį pasidalijo Višakio Rūdos paraprijos klebonas Vidmantas Striokas ir policijos kapelionas bei Igliaukos paraprijos klebonas Sigitas Bitkauskas. Popietės metu buvo klausomasi autentiškų kun. Juozo Zdebskio pamokslų iš jo vestų rekolekcijų, giedamos gavėnios giesmės, buvo galima savo pačių rankomis pasigaminti tikrą vaškinę žvakę. Šis jau tradiciniu tapęs renginys, organizuojamas bendradarbiaujant Prienų paraprijai ir krašto muziejui, kasmet tampa neatsiejama Didžiosios savaitės įžangos dalimi.

-sz-

lonės“. Paskui jaunieji saleziečiai bei „Gyvųjų akmenų“ nariai parodė sesers Liucijos parengtą miuziklą „Neįtikėtina“ apie kunigo J. Bosko ir jo motinos pasiaukojimą betėviams vaikams.

Antrąjį pranešimą „Pasirengimo santuokai mistika ir realistika“ skaičiusio VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas dr. Beno Ulevičiaus pastebėjimu, santuoka – ir labai rimtas, ir nuotykingas sakramentas, mat „nežinia, koks įdaras tame saldinyje – tavo sutuoktynyje“. Tai suvokiant būtina atsiverti vienas kitam iki galo: „Šis nuotykis vertas žmogaus vardo, jo orumo! Tai mus keičia, priešingu atveju gyventume tik sau – būtume pusiau apčiuopiami, arba šešėliniai, sapniniai. Tokiais – be trykštančių gyvastingumo srovių – tampame ir tuomet, kai santuokoje save taupome: tada ir mūsų šeimai stinga tvirtybės.“

B. Ulevičius priminė, kad senosiose kultūrose įtariai buvo žvelgiama į nesusituokusius žmones, kaip į pusinius, arba šešėlinius, tačiau pridūrė, jog yra galimybių ir nesusituokusiems dalytis savimi. Apie jas prelegentas kalbėjo darbo grupėje „O kas, jeigu ne kartu?“, kur dalijosi asmenine patirtimi, vertė susimąstyti, ar neapgaušinėjame savęs, kai nesituokiamo dėl įsivaizduojamo kilnaus tikslo. Jis peikė ir santuokos vengimą dėl dvasinės godulystės – dėl perdėto savęs tobulinimo. Pasak prelegento, vertėtų į save pažiūrėti iš šalies. Darbo grupėje „Pasirengimas santuokai Šventojoje Dvasioje“ Rūta ir Antanas Šalaševičiai auditoriją tikino, kaip svarbu visose situacijose šauktis Dievo pagalbos. Psichologė Jurgita Ščiukaitė, vadovavusi darbo grupei „Pasirengimas šeimai: programa *Pažink save*“, kvietė norinčiuosius sukurti šeimą melsti savojo žmogaus, tačiau nepamiršti ugdyti save kaip asmenybę, pasirengusią šeimai. Esą svarbu mokytis iš savo šeimos – iš jos teigiamų ir neigiamų dalykų. Darbo grupėje „Ką gali vyresnioji karta jaunos poros labui?“ dr. Nijolė Liobikienė ir Dalia Lukėnienė su vyresnio amžiaus auditorija aptarė, kaip siekiant padėti jauniems žmonėms jiems nepakenkti. Gyvai bendraudamos su auditorija jos aiškinosi įvairias vaikų ugdymo, jų šeimyninio gyvenimo situacijas. Apibendrinant pabrėžta, kad auginant vaiką svarbiausia ugdyti jo savarankiškumą, jis padės skirti gerą nuo blogo. Kun. R. Doveika vadovavo darbo grupei vyrams „Ko bijo vyrai“.

Atsinaujinimo diena baigta šv. Mišiomis, kurių koncelebracijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Homilijoje ganytojas Evangelijos skaitinį nagrinėjo pabrėždamas, jog Šventoji Dvasia yra Tiesa, o žmogaus gyvenime nėra nė vienos akimirkos, kurioje nebūtų Dievo gailestingumo. Arkivyskupas sakė Lietuvoje daugiau nei pinigų pasigendąs gailestingumo, suvokiamo ir kaip Dievo patirtis, ir tokio, kurį privalėtume rodyti savo artimiesiems bei priešams: „Gailestingumas – tai visa žmogaus laikysena Dievo atžvilgiu. Kas pažįsta Dievo gailestingumo slėpinį, žino, jog jo valios tikslas – žmogaus gėris“, – sakė arkivyskupas.

-jkk-

Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės gimimo 100-ųjų metų minėjimas

Balandžio 19 d., švenčiant Dievo Gailestingumo sekmadienį, Kaune paminėtos Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės (1909–1955) gimimo 100-osios metinės. Minėjimas prasidėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje iškilmingomis šv. Mišiomis. Šv. Mišioms vadovavęs arkivyskupas Sigitas Tamkevičius gausiai susirinkusius pamaldų dalyvius kvietė melsti Viešpaties malonės, kad Dievo tarnaitė, Kauno arkivyskupijos bei visos Lietuvos tikėjimo kankinė Adelė Dirsytė (2000-aisiais pradėta jos beatifikacijos byla) būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišias koncelebravo prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, t. Kazimieras Ambrasas SJ.

Arkiv. S. Tamkevičius per pamokslą atkreipė dėmesį į sekmadienio Dievo žodį, sakantį, jog „kiekvienas, kas tiki, <...>, yra gimęs iš Dievo“ (1 Jn 5, 1). Ir tik „gimusių iš Dievo“, pažinę Kristų, ganytojo žodžiais tariant, gali pasipriešinti pasauli pavergusiam blogiui. „Adelė Dirsytė paliko didžiausią pavyzdį, ką reiškia būti gimusiam iš Dievo“, – sakė ganytojas trumpai pristatydamas Dievo tarnaitės gyvenimą, po veiklių, tarnavimo kitiems metų pasibaigusį nežmoniškiausiomis kalėjimo sąlygomis. Bet ir tada ji išlaikė tikėjimą bei viltį. „Tik tikėjimas atveria žmogui akis, tik su juo žmogus įgyja jėgų įveikti blogį“, – sakė arkiv. S. Tamkevičius, kviesdamas neprarasti budrumo šiandienio, ypač klastingai pavergiančio, blogio akivaizdoje, ragindamas pasitikėti gailestingąja, visa nugalinčia Jėzaus meile.

Po šv. Mišių susirinkusieji Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje turėjo galimybę apžiūrėti A. Dirsytės artimųjų rūpesčiu parengtą parodą. Joje kankinyste už tikėjimą pasibaigusį, tačiau nuolat tėvynės laisvės viltį palaikiusį A. Dirsytės gyvenimą, darbus atspindėjo fotografijos, likęs asmeninis albumas bei įvairūs daiktai (išsaugoti tautiniai drabužiai), kitos šeimos relikvijos, dokumentai, tarp jų ir liudijantys įkalinimo bylą, iš lagerių rašytų laiškų fragmentai, maldaknygės „Marija, gelbėk mus“ leidimai. Renginys, kuriame dalyvavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Artūras Jagelavičius, A. Dirsytės giminės, Sibiro kalėjimus išgyvenusieji amžininkai, įvairių kartų ateitininkų atstovai, prasidėjo Kauno A. Stulginskio vidurinės mokyklos moksleivių ateitininkų literatūrine-menine kompozicija „Meilė, nušviesta kančios“. Jaunieji atlikėjai muzikos garsais, raiškiai skaitomais pačios A. Dirsytės kurtais tekstais prieš klausytojų akis skleidė jos kilnių idealų bei krikščioniškųjų vertybių pasaulį.

Išsamų pranešimą „Maldaknygė *Marija, gelbėk mus* ir Lietuvos išlaisvinimas“ perskaitė kun. Robertas Grigas. Aptardamas šios maldaknygės dvasinę gelmę, atspindinčią represuotųjų ištikimybę Kristui, kun. R. Grigas pabrėžė jos svarbą ir visai Lietuvos išlaisvinimo bylai. Sibiro lietuvių maldaknygė *Marija, gelbėk mus* buvo pirmoji kregždė, pralaužusi geležinę uždangą, o tūkstantinių tiražų įvairiakalbiai jos leidimai (neretai su įvadais apie skaudžią persekiojamos Lietuvos Bažnyčios ir tautos padėtį) žadino solidarumą su okupuotos Lietuvos žmonėmis, skatino moralinį, politinį jų palaikymą pasaulyje. Pranešime buvo atkreiptas dėmesys į du svarbius maldyno dvasinius-moralinius akcentus: maldose keliamas tautai gyvybiškai svarbus jaunimo skaistumas bei šeimos dora, meldžiamasi už gyvus ir mirusius laisvės kovotojus – tautos karžygius, tačiau ir budeliams prašoma Viešpaties gailestingumo. Pranešime teigta, jog sovietmečiu pogrindžio sąlygomis leistose maldaknygėse – „vargo meto dvasinėje duonoje“ – spausdintos ir A. Dirsytės maldaknygės, kaip, beje, ir Lietuvos partizanų, maldos. „Maldaknygės puslapiuose užkoduota Lietuvos išlaisvinimo misija, tautos atgimimas per ištikimybę Dievui. Ji tebėra aktuali ir šiandien“, – tvirtino kun. R. Grigas išskeldamas ir šiandienos krikščionims aktualų A. Dirsytės autentiško tikėjimo pavyzdį, mokantį kilti aukščiau ir siekti daugiau.

A. Dirsytės atminimą pagerbusiems dėkojusi jos giminaitė Aušra Valevičienė pakvietė dalyvauti gimimo šimtmečio minėjimo renginiuose Vilniuje, Tuskulėnų memorialiniame komplekse bei A. Dirsytės gimtinėje Šėtoje. Atminimo renginį Kaune viltinga šviesia muzikine gaida ir tėvynės meilės žodžiais baigė Šv. Cecilijos ateitininkų kuopos vaikų dainavimo studija „Eldoradas“. Renginį vedė kurijos sielovados programų koordinatore Vaida Spangelevičiūtė, pakvietusi jo pabaigoje artimiau pabendrauti agapėje. -kasp-

Jonava. Balandžio 10 d. Jonavos dekanate Didžiojo penktadienio tradicinis Kryžiaus kelias maršrutu Rukla–Skaruliai–Jonava surengtas jau devintą kartą. Jis prasidėjo Kryžiaus pamaldomis Ruklos Šventosios Dvasios koplyčioje. Procesijoje dalyvavo keli šimtai tikinčiųjų: Ruklos parapijos gyventojai, *Caritas* vaikų dienos centro vaikai, Ruklos mokomojo pulko kariai, Jonavos parapijos atstovai ir svečiai iš visos Lietuvos. Kryžiaus kelio procesijai vadovavo Jonavos dekanato dekanas kun. Audrius Mikitiukas, Ruklos mokomojo pulko kapelionas majoras kun. Arnoldas Valkauskas ir kun. Linas Šipavičius MIC. Giedojimui vadovavo Inga Petrikonienė su Jonavos parapijos jaunimu. Kryžių iš pradžių nešė procesijai vadovavę kunigai, vėliau pasikeisdami kiti eisenos dalyviai. Vienuolikos kilometrų Kryžiaus kelias baigėsi Kristaus kančios pamaldomis Jonavos Šv. Jokūbo bažnyčioje.

-sam-

Kazlų Rūda. Balandžio 14 d. Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje aukotos ypatingos šv. Mišios. Kartu su parapijos kunigais, Bagotosios klebonu kun. Juozu Fakėjavu vakaro šv. Mišias dešimties metų kunigystės jubiliejui paminėti aukojo Alksnėnų ir Didvyžių parapijų klebonas Antanas Kereišis. Pamokslą apie kunigystę ir kunigo pašaukimą pasakė kun. Ignas Plioraitis. Po šv. Mišių kunigą Antaną pasveikino klebonas Gintautas Kuliešius, parapijos jaunimo atstovai, parapijiečiai.

-vf-

MEILĖS ĮSAKYMAS

VI Velykų sekmadienis (B)

Apd 10, 25–26.34–35.44–48; 1 Jn 4, 7–10; Jn 15, 9–17

Evangelija kiekvienam asmeniškai byloja apie pašaukimą mylėti. Pirmiausia gavome *pažadą*, kad esame mylimi ir gebame mylėti. Šis pažadas išreikštas Dievo Sūnaus įsikūnijimu: visa Dievo meilės galia sutelkiama į žmogų, perteikiama per Kryžių ir Eucharistiją. Gavome meilės *pavyzdį*. Tai Dievo troškimas mus išganyti ir padaryti laimingus. Dievo Sūnus užantspaudavo šį troškimą atiduodamas už mus savo gyvybę. Taip pat gavome *gebėjimą* mylėti, nes Dievo meilė veikia mumyse. Kiekviena meilė kyla iš Dievo. Taip pat kiekviena tikra meilė veda į Dievą, leidžia jį pažinti ir atrasti. Jonas Paulius II enciklikoje *Redemptor hominis* rašė: „Žmogus negali gyventi be meilės. Žmogus pasidaro pats sau nebesuvokiama esybe ir jo gyvenimas nebetenka prasmės, jeigu jam neapsireiškia meilė, jei jis nesusitinka su meile, jei nepajunta jos ir koku nors būdu nepadaro jos sava, jeigu negali joje gyvai dalyvauti. Ir būtent todėl Kristus – Atpirkėjas, kaip jau buvo minėta, „tobulai apreiškia žmogų pačiam žmogui“.

Svarbiausias krikščionio uždavinys yra išmokti mylėti Dievą, žmones ir save patį. Niekas neturi tos meilės savyje jau gatavos. Panašiai kaip tobulinant kitus įgūdžius, mylėti reikia taip pat mokytis. Mokantis mylėti mūsų kelyje būtina sutikti meilės liudytojų. Meilės mokomės ne tik iš Bažnyčios šventųjų, bet ir iš paprastų žmonių, jų kasdienio tarnavimo, šypsenos, žodžių ar gestų. Norėdami išmokti mylėti turime įsileisti Dievo meilę. Didysis mūsų mokytojas yra Jėzus Kristus, o meilės matas – jo santykis su Tėvu. Evangelijoje Tėvo ir Sūnaus meilė parodoma kaip kupina išminties, laisvės, duodanti gerus vaisius. Meilės nedera priešinti su įstatymų vykdymu. Krikščionims meilė nėra vien šaltas ir raidiškas įstatymo vykdymas. Jėzus moko, kad vykdant įsakymus būtina pasilikti jo meilėje. Ir atvirkščiai: pasilikdami Jėzaus meilėje mes tikrai laikysimės jo įsakymų. Tai byloja žinomas šv. Augustino posakis: „Mylėk ir daryk, ką nori.“ Tačiau ši Augustino taisyklė nėra skirta pateisinti silpnybėms, ji yra siekinys brandžiam krikščioniui. Brandžios ir atsakingos meilės reikia nuolat mokytis. Rašytos ir nerašytos taisyklės reguliuoja žmonių sambūvį visuomenėje, taip pat glaudžiausius bendruomenės ar šeimos ryšius. Iš meilės vaikams nubrėžiame gaires, stengdamiesi garantuoti jų saugumą ir drauge ugdyti laisvę. Tėvai auklėja savo vaikus mokydami išmintingos meilės ir padėdami kovoti su egoizmu. Nuo mažų dienų mokomės atpažinti kaprizų, maištingumo, savivalės piktžoles. Tėvas, atsisakydamas pirkti vaikui žaislą, nes namie jau toks pat yra, tai daro iš meilės.

Meilė yra ne tik jausmų išraiška, bet ir nuostata, apsisprendimas. Motinos Teresės dažnai klausdavo, kodėl ji tiek daug laiko ir jėgų skiria padėti mirštantiesiems, kurių dauguma nėra net krikščionys. Ji atsakydavo, kad tiesiog neturi kito pasirinkimo, nes yra krikščionė, atsidavusi tarnauti Jėzui, o Jėzus tapatinasi su pačiais varginčiausiais. Meilės pasirinkimas reikalauja, kad priimtume savo gyvenimo ribotumus, skausmus ir kentėjimus, siekdami mylėti Jėzaus pavyzdžiu. Menkos kasdienės aukos yra reikšmingas, nors mažai pastebimas meilės liudijimas. Popiežius Benediktas XVI savo pirmoje enciklikoje *Deus caritas est* rašo, kad žodis „meilė“ mūsų laikais yra vienas iš dažniausiai vartojamų ir labiausiai nuvalkiotų žodžių. Jis apžvelgia platų meilės reikšmių lauką keliais etapais. Pirmiausia svarsto apie meilę, vadinamą *erosu*, kuri tarsi „užklumpa“ žmogų. Nors ši meilė atrodo labai galinga, ji turi tendenciją blėsti ir netgi tapti destruktvyvi. Toliau Šventasis Tėvas paaiškina, kaip *erosas* papildomas kitokios meilės – *agapės*. Ši „nusileidžiančioji“ meilė leidžia save dovanoti ir aukotis. Nors šios meilės apraiškos kartais pernelyg supriešinamos, Benediktas XVI parodo, kad *eroso* ir *agapės*, „kylančiosios ir nusileidžiančiosios“ meilės, niekada neįmanoma visiškai atskirti. Šventasis Tėvas savo enciklikoje atskleidžia gailėtingąją meilę *caritas* kaip organizuotą Bažnyčios tarnybą. Pasak popiežiaus, gailėtingoji meilė yra neatsiejama nuo Bažnyčios prigimties, tai jos pačios esmės išraiška. Šiomis meilės apraiškomis įgyvendinamas didysis Jėzaus įsakymas: „kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“.

Jėzus primygtinai kartoja meilės įsakymą. Gal jis nori tuo pasakyti, kad Bažnyčios gyvenime didžiausias pavojus ir dažniausia klaida bus meilės stoka. Bažnyčios skaldymosi skandalai, konfliktai krikščionių bendruomenėse ragina mus vis iš naujo klausiti savęs: ar vykdome šį Jėzaus įsakymą? Neseniai žiniasklaida dar kartą egzaminavo Bažnyčios vienybės siekį. Popiežius Benediktas XVI parodė gailėtingumą: atšaukė ekskomuniką keturiems prieš 20 metų prieš popiežiaus valią išventintiems vyskupams. Susitaikinimo gestas buvo užtemdytas nesusipratimų ir kritikos bangos. Po kurio laiko popiežius atskiru laišku dar kartą paaiškino savo sprendimo motyvus ir, be kita ko, priminė apaštalo Pauliaus pamokymą galatams (*Gal 5, 13–15*): „Tiktai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti. Juk visas įsakymas telpa viename sakinyje: *Mylėk savo artimą kaip save patį*. Bet jeigu jūs vienas kitą kremtate ir ėdate, žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praryti!“ Šventasis Tėvas apgailėstauja: „Deja, ir šiandienėje Bažnyčioje yra „krintimo ir ėdimo“, kuriais reiškiasi netinkamai suprantama laisvė. Argi stebėtina, kad ir mes nesame gesresni už galatus?“

„NUSILEIDO“ IR „PAKILO“

Kristaus Žengimas į dangų (Šeštinės) (B)
Apd 1, 1–11; Ef 1, 17–23; Mk 16, 15–20

Šventojo Rašto skaitiniuose girdėjome, kaip prisikėlęs Kristus pasirodo savo mokiniams ir jų akyse žengia į dangų. Dažnai esame linkę pirmiausia sieti šį įvykį su praeitimi prieš du tūkstantmečius. Pamirštame, kad tai drauge yra man asmeniškai skirtos Dievo meilės istorija. Liturgija mus moko dalyvauti dieviškojoje dabartyje. Kiekvienam iš mūsų tenka susitikti su prisikėlusiu Viešpačiu. Dažniausiai šis susitikimas vyksta širdies slapoje. Jėzaus žengimas į dangų nereiškia susitikimo pabaigos. Tai slėpinys, atveriantis naują bendravimo su prisikėlusiu Viešpačiu etapą.

Jėzuje išsipildė pranašo Izaijo žodžiai: „Štai mergelė nešios iščiose ir pagimdys sūnų, ir jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia „Dievas su mumis“. Jis priėmė mūsų vargingumą, ribotumą, kančias ir skaudulius. Žvelgdami į įsikūnijusį Kūdikį, vėliau kenčiantį ir mirštantį Jėzų, suvokiame jo artumą mūsų žmogiškajai patirčiai. Tačiau, kai Jėzus mums nesuprantamu būdu prisikelia iš numirusių, įžengia į dangų ir sėda Dievo dešinėje, tarsi suabejojame, ar jis yra tas pats Emanuelis. Ši nuostaba būdinga Emauso, taip pat tiems mokiniams, kurie žvelgė į dangų lydėdami akimis Jėzų. Mąstydami apie pašlovintą Viešpatį dažnai pamirštame, kad prisikėlęs Jėzus tebeturi kančios žymes. Jėzus ir toliau kenčia drauge su mumis. Žengdamas pas Tėvą kančios paženklintu žmogišku kūnu Jėzus perkeičia mūsų tikrovę, drauge sudievina mūsų žmogystę. Žengdamas į dangų jis nepalieka mūsų, bet gražina mums dieviškuoju slėpiniu praturtintą gyvybę.

Liturginių metų sekmadieniais girdėjome Jėzaus skelbimo pradžia: „Atėjo metas ir prisiartino Dievo karalystė. Atsiverskite ir tikėkite Evangelija.“ Švęsdami Jėzaus žengimą į dangų girdime jo raginimą eiti į visą pasaulį ir skelbti Evangeliją visai kūrinių. Jėzus nemini atskirų gerų darbų užduočių – tai tiesiog neatšiejama nuo Evangelijos skelbimo: „Jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks.“ Patvirtindamas savo žodžius, Jėzus nurodo juos lydėsiančius ženklus. Daugelis šių

ženklų jau buvo užrašyti Apaštalų darbuose: Sekminių dieną apaštalai kalbėjo naujomis kalbomis; apaštalas Paulius buvo įkastas gyvatės, kuri jam nepakenkė. Kristaus galia Bažnyčioje matomi ir kiti ženklai: išvaromi demonai, gydomi ligoniai. Visi jie yra svarbūs, bet turime suvokti jų pagrindinį tikslą. Šie ženklai turi vesti mus į tikėjimą ir sakramentinį gyvenimą. Išganyką lemia tikėjimas ir Krikštas.

Nedera aiškinti pažodžiui šio Jėzaus paliepimo. Jis nenori, kad eksperimentuotume ir tyčia leistumės kandžiojami nuodingų gyvačių. Kai kurios krikščionių bendruomenės linkusios pažodžiui aiškinti Šventąjį Raštą. Jose, pavyzdžiui, neigiama medicinos pagalbos, vaistų nauda. Toks radikalus ir kategoriškas „gydymasis vien tikėjimu“ gali būti net Dievo gundymas. Juk kitoje vietoje Šventasis Raštas moko: „Brangink gydytoją <...>. Juk iš Aukščiausiojo eina jo gydymo dovana“ (*Sir 38, 1–2*). Jėzaus žinia laiduoja, kad jo mokiniai įstengs pasipriešinti blogiui, kad ir koks klastingas jis būtų. Gyvatės nuodai vaizduoja piktojo gundymus ir nuodėmės padarinius: neapykantą, priklausomybes, mirties kultūros apraiškas ir panašius dalykus. Mes visi turime kovoti su ydomis, įsigalėjusio blogio tvirtovėmis. Vienam tenka kovoti su pagundomis dėl alkoholio ar narkotikų, kitam visą gyvenimą grumtis su savo egoizmu. Tačiau Jėzus nepaliko mūsų vienu, pažadėjo savo pagalbą. Patarlė sako, kad geriausia gynyba yra puolimas. Kai Jėzus žengė į dangų, jo sekėjai nebesislėpė, bet stoji į mūšį, jie ėjo ir skelbė Evangeliją.

Net tobuliausia technologija kyla iš dar tobulesnio ir sudėtingesnio žmogaus proto. Nors gilė išoriškai atrodo paprastesnė, joje jau glūdi būsimasis ažuolas. Šventasis Paulius panašia mintimi apmąsto Jėzaus žengimą į dangų: „Ką reiškia jis pakilo, jeigu ne tai, kad jis ir nusileido į žemesniąsias sritis žemėje“ (*Ef 4, 9*). Prieš Jėzui žengiant į dangų jis pirmiausia turėjo nužengti į žemę. Jis turėjo įveikti tą neišivaizduojamą atstumą; iš Kūrėjo tapti kūrinium, būdamas neribotas turėjo tapti laikinu. Jėzaus žengimas į dangų nepaneigia Įsikūnijimo slėpinio, o tik jį patvirtina: Emanuelis – Dievas būna su mumis ir lydi mus savo ženklais.

Didysis tridienis Vatikane

(KAP, KAI) Balandžio 9 d. Šv. Petro bazilikoje Benediktas XVI Krizmos Mišiomis pradėjo Didžiojo tridienio šventimą. Homilijoje jis ragino kunigus sekti Jėzaus pavyzdžiu malda ir tiesos siekiu. Pasak popiežiaus, Evangelijos skaitinio tekstas labai reikšmingas jam asmeniškai: prieš kunigystės šventimus jam krito į širdį Jono evangelijos eilutė: „Pašventink juos tiesa! Tavo žodis yra tiesa“ (Jn 17, 17) – šie žodžiai jį lydi iki šios dienos. Krizmos Mišiose buvo pašventinti aliejai, tūkstančiai kunigų atnaujino savo kunigystės pažadus. Mišių pabaigoje popiežius išreiškė solidarumą su žemės drebėjimo aukomis Abrucų regione. Jis taip pat pasiuntė į nukentėjusią arkivyskupiją pašventintus aliejus, nes žemės drebėjimo apgriautoje Akvilos katedroje jie negalėjo būti šventinami.

Paskutinės Vakarienes Mišias Benediktas XVI pagal tradiciją aukojo Šv. Jono bazilikoje Laterane – Romos vyskupo katedroje. Jėzaus pavyzdžiu popiežius nuplovė kojas dvylikai kunigų. Tarp kitų hierarchų drauge su popiežiumi Mišias koncelebravo kardinolai Tarcisio Bertone, Angelo Sodano, Giovanni Battista Re, Camillo Ruini. Evangelija buvo giedama lotynų ir graikų kalba. Popiežiaus homilija skirta Eucharistijos įsteigimo biblinei analizei. Pasibaigus liturgijai Benediktas XVI pernešė Švenčiausiąjį Sakramentą ant šoninio altoriaus, kur jis laikomas Viešpaties Jėzaus kalinimui atminti iki Didžiojo penktadienio pamaldų.

Didžiojo penktadienio liturgija vyko Šv. Petro bazilikoje. Popiežiaus sostas buvo ne prie altoriaus, bet prie šventovės pagrindinės navos sienos. Popiežiui asistavo du kardinolai diakonai: Stanislawas Rylko ir Giovanni Lajolo. Po Viešpaties kančios skaitinio homiliją pasakė popiežiaus namų pamokslininkas t. Raniero Cantalamessa OFM Cap. Savo homiliją pa-

mokslininkas susiejo su pasauline ekonomikos krize. Jis ragino išdrįsti tiesiogiai prabilti apie nuodėmę, nežabotą pelno troškimą, dėl kurio tūkstančiai darbininkų neteko darbo. Pamokslininkas taip pat kalbėjo apie neseniai ant Londono autobusų atsiradusį šūkį, kuriuo abejojama Dievo buvimu ir raginama džiaugtis gyvenimu. Italų kapucinas klausė, kaip į šiuos žodžius žvelgia žmonės, neturintys darbo ir pragyvenimo šaltinio, kaip jie turi džiaugtis gyvenimu. Pasak kapucino, ateizmas yra liuksusas, kurį gali sau leisti gyvenimo privilegijuotieji. Visuotinė malda sakyta įvairiomis kalbomis, tarp kitų taip pat rusų, arabų, tagalų ir suahili. Po to pagarbintas Kryžius. Pirmasis Kryžiui nusilenkė Benediktas XVI – nusivilkęs arnotą, infulą ir apavą jis priėjo prie Šv. Petro konfesijos altoriaus, kur buvo pastatytas popiežiaus Leono XIII naudotas krucifiksas.

Didįjį penktadienį popiežius vadovavo Kryžiaus kelio pamaldoms Koliziejuje. Kryžiaus kelio mąstymus parengė Guwahati arkivyskupas Thomas Menampampil SDB iš Indijos. Jo arkivyskupija Assamo valstijoje paženklinta etninių ir religinių konfliktų. Indų arkivyskupas savo meditacijose ragino atsisakyti smurto, nors neminėjo konkrečių induistų vykdytų išpuolių prieš katalikus. Jis ypač apgailestavo dėl daugelyje šalių pastebimo moterų nužeminimo, viešo šaipymosi iš vertybių ar banalumo išaukštinimo. Meditacijose taip pat minėtas smurtas prieš moteris ir vaikus, etniniai konfliktai, kankinimai ir žmogaus teisių pažeidimai, grobuoniškas aplinkos teršimas. Salezietis arkivyskupas T. Menampampil savo mąstymus pateikė kaip vilties himną ir citavo šv. Pranciškų Asyžietį, Mahatmą Gandi, Rabin-drathą Tagore ir Kalkutos Motiną Teresę. Indų arkivyskupas taip pat dalijosi įžvalga, jog už gamtos katastrofų, karų, revoliucijų, įvairių konfliktų tyliai esti ir veikia Dievas. Per pamaldas pasikeisdami kryžių nešė

romiečių šeima, neįgalieji, Šventosios Žemės kustodijos pranciškonai, katalikai iš Indijos ir Burkina Faso, popiežiaus vikaras Romai kardinolas Agostino Vallini. Pamaldų pabaigoje Benediktas XVI kreipėsi į Kryžiaus kelio pamaldų dalyvius ragindamas kontempliuoti išdarytą Kristaus veidą, atsispindintį kiekviename pažemintame, sergančiame, kenčiančiame, vienišame, apleistame ir niekinamame žmoguje.

Velykų vigilija Šv. Petro bazilikoje prasidėjo pašventinus ugnį, nuo kurios buvo įžiebtas paschalas. Popiežius su palyda ėjo per pagrindinę bazilikos navą Šv. Petro konfesijos altoriaus link. Įvairiomis kalbomis skaityti Senojo ir Naujojo Testamento skaitiniai. Homilijoje popiežius kalbėjo apie apaštalų diskusiją: ką reiškia prisikelti iš numirusiųjų. Jis taip pat aptarė Bažnyčios simbolius, kuriais išreiškiamas Velykų įvykis: šviesą, vandenį ir naują giesmę. Po homilijos buvo giedama Visų šventųjų litanija. Popiežius suteikė Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus, po to taip pat Eucharistiją penkiems katachumenams iš Italijos, Kinijos ir JAV. Pasibaigus liturgijai popiežius visus palaimino ir aidint *Regina Coeli* giesmei išvyko iš bazilikos.

Balandžio 12 d. popiežius vadovavo Velykų Mišioms Šventojo Petro aikštėje. Pagal paprotį, įsigaliojusį nuo 1985 m., altoriaus aplinka buvo papuošta olandų gėlininkų dovanotomis gėlėmis, daugiausia tulpėmis. Po pamaldų popiežius suteikė susirinkusiems palaiminimą, drauge su visais sukalbėjo Marijos himną *Regina Coeli*. Po palaiminimo *Urbi et orbi* Benediktas XVI pasveikino tikinčiuosius 63 kalbomis, baigė lotynišku sveikinimu.

Vatikanas dalyvavo Jungtinių Tautų antirasizmo konferencijoje

(KAP, KAI) Balandžio 20–24 d. Ženevoje vyko JT konferencija, kurioje na-

grinėti rasinės diskriminacijos klausimai ir siekta aptarti 2001 m. Durbane (PAR) vykusios analogiškos JT konferencijos rezultatus. Durbano konferencija sukėlė daug prieštarų, be kita ko, dėl ypač neigiamo Izraelio vertinimo. Dėl to Ženevos konferencijoje iš anksto atsisakė dalyvauti JAV, Kanada, Australija, Naujoji Zelandija, Italija, Vokietija, Lenkija, Olandija. Šventasis Sostas vis dėlto nutarė dalyvauti JT Ženevos konferencijoje. Pasak Vatikano atstovo žiniasklaidai kun. Federico Lombardi SJ, ši konferencija buvo svarbi proga kovojant su rasizmu ir netolerancija remiant tarptautinių institucijų pastangas šioje srityje. Komentuodamas kai kurių šalių boikotą, Vatikano atstovas pastebėjo, jog vis dėlto dauguma pasaulio šalių konferencijoje dalyvavo. Dar prieš konferenciją Ženevoje Vatikanas pasmerkė Irano prezidento Mahmudo Ahmadinejado antiizraelietiškus pareiškimus.

Ženevos konferencijoje kalbėjusiam Irano prezidentui pavadinus Izraelio vyriausybę rasistine, ES ir kitų šalių delegatai protestuodami išėjo iš susirinkimo salės. ES pirmininkaujanti Čekijos atstovai paliko salę po M. Ahmadinejado kalbos. Nuolatinis Šventojo Sosto stebėtojas Ženevoje arkivyskupas Silvano Tomasi interviu Vatikano radijui sakė, jog antiizraelietiški Irano prezidento teiginiai nėra pakankamas pagrindas nutraukti pasitarimus: pagal Jungtinių Tautų principus net radikali nuomonė turi būti išklusoma. Tuo pačiu arkivyskupas S. Tomasi atmetė Irano prezidento pareiškimus kaip ekstremistinius ir nepriimtinius. Šventojo Sosto stebėtojas pabrėžė, kad Irano prezidentas savo kalboje apkaltino Izraelį dėl rasizmo palestiniečių atžvilgiu, tačiau neneigė holokausto, taip pat nereikalavo sunaikinti Izraelį. Todėl Šventasis Sostas drauge su kitomis Europos, Lotynų Amerikos, Afrikos ir Azijos valstybėmis nutarė neapleisti salės.

Balandžio 21 d. Vatikano spaudos salė paskelbė pareiškimą, kuriuo pasmerkė Irano prezidento kalbą. Pasak pareiškimo, Jungtinių Tautų forumas naudojamas ekstremistiniams ir įžeidžiantiems politiniams pareiškimams nepadeda dialogui, bet skatina konfliktus. Vatikanas skatino siekti dialogo ir tarpusavio atvirumo. Pareiškimе primintas Benedikto XVI kreipimasis į JT konferenciją. Per sekmadienio vidurdienio malda popiežius sakė, kad bendras priešinimasis rasizmui, diskriminacijai ir nepakantumui yra esminis žingsnis įtvirtinant žmogaus orumo ir jo teisių visuotinę vertybę. Benediktas XVI taip pat ragino siekti pagarbos ir teisingumo kiekvienam asmeniui ir kiekvienai tautai.

Benedikto XVI sukaktis

(KAP, KAI) Balandžio 16 d. Šventojo Sosto atstovas žiniasklaidai kun. Federico Lombardi SJ interviu Vatikano radijui kalbėjo apie Benediktą XVI jo 82-ojo gimtadienio proga. Jis apibūdino jį kaip aukštos kultūros, pasižymintį dėmesiu kitiems žmogų. Jėzuitas t. F. Lombardi interviu priminė Benedikto XVI sielvartą dėl neseniai vykusio žemės drebėjimo Abrucų regione aukų. Pasak kun. F. Lombardi, iškili popiežiaus Benedikto XVI dovana yra jo tikėjimo mokymas, katechezės ir pamokslai, kuriuose semiamasi iš krikščionybės lobyno. Nors plačioji žiniasklaida mažai dėmesio skiria šioms popiežiaus tekstams, tačiau Bažnyčios gyvenime tai tikri Dievo žodžio meditacijos pavyzdžiai. Pasak kun. F. Lombardi, vaizdžiausiai Benedikto XVI nuostatas atskleidė polemika dėl ekskomunikos panaikinimo lefebvrstų vyskupams. Benediktas XVI savo laišku ekskomunikos atšaukimą paaiškino kaip gailėstingumo gestą Evangelijos šviesoje. Tai liudija ganytoją, kuris veda Bažnyčią su meile ir dvasine atsakomybe už Dievo tautą ir šiądienos žmoniją.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“